

ΙΟΥΝΙΟΣ

1949

ΕΤΟΣ Α'

ΤΕΥΧΟΣ 2

ΧΑΠΑΝΕΥΣ ΜΑΥΡΟΝΙΣΣΟΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ
ΕΚΔΟΣΕΩΝ

'Ελλάδα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΚΩΝΙΝΟΥ ΚΩΡΩΝΙΟΥ : 'Ελλάδα (ποίημα).
 ΕΛΕΥΘ. ΝΕΓΡΕΠΟΝΤΗ : 'Ο 'Ελληνας Στρατιώτης (ποίημα).
 Ν. ΜΕΛΑ : Πρὸς τὸ τέρμα (ἄρθρον).
 ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΡΑΛΗ : 'Εσπερινὴ Δέηση (χρονογράφημα).
 ΤΑΚΗ ΠΑΝΤΑΖΗ : Ψυχώσεις (κοινωνιολογικὴ ἐπιφυλλίδα).
 Ν. ΜΑΡΚΟΒΙΤΗ : 'Η 'Ελλάς ἀγωνιζομένη στήναι νέες Θερμοπύλες.
 ΑΘ. ΧΟΝΔΡΟΓΙΑΝΝΗ : 'Ο στόλος μας στὴ Ν. Γαλλία.
 ΣΠΥΡ. ΔΕΜΕΝΑΓΑ : 'Η ἀξιόπρέπειά μου (εὐθυμογράφημα).
 Ν. ΜΠΟΥΤΒΑ : Γαλήνη (ποίημα).
 Μ. ΠΡΟΒΑΤΑ : Ταχεία θάρθουν οἱ δικοὶ μας (διήγημα).
 ΚΟΥΛΗ ΑΛΕΠΗ : Σὲ φίλο Στρατιώτη (ποίημα).
 Γ. ΠΑΠΑΛΙΑΚΟΥ : 'Ιούλιος (λαογραφικό).
 Γ. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ : Κομμουνιστικὴ θεωρία στὴ πράξη.
 ΔΗΜ. ΝΙΚΑ : Κομμουνιστικὴ οὐτοπία.
 ΑΝ. ΜΥΤΙΛΙΝΑΙΟΥ : Τὸ δὶβλίο ἕνας ἀληθινὸς φίλος.
 ΤΑΚΗ ΜΕΤΣΑ : 'Ο Συνάδελφος τῆς νύχτας (διήγημα).
 ΑΝΘΗ ΓΛΑΥΚΟΥ : Σχολεῖα ἀναλφαβήτων. κλπ.

Τὸ ἐξώφυλλό μας ἀνήκει στὸν καλλιτέχνη Ι. Κακογιάννη. Τὸ φωτορεπορτάζ Μακρονήσου στὸ στρατ. φωτογ. Γιάν. Κυριακίδη. Τῆς φωτογραφικῆς ἐκθέσεως Μακρονήσου στὸν κ. Βερδέρη. Τὰ σκίτσα στὸν στρατ. Θ. Κόκκινο.

'Ελλάδα τῶν Θερμοπυλῶν
 καὶ τῶν ἡρώων Πατρίδα,
 ἀσβεστὴ δόξα, πνεῦμα ἐσὺ
 κι' ἐλπίδα τῶν ραγιαδῶν
 Χαῖρε !

Στὸ λέμε ἀπὸ τὰ ξέκορφα
 τοῦ Γράμμου καὶ τοῦ Βίτσι
 καινούργιοι ἐμεῖς Κυναίγειρο
 πιστῶί σου Διγενῆδες.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΩΡΩΝΑΙΟΣ

Ο ΕΛΛΗΝΑΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ

Μὲ τὸ τραγοῦδι κίνησε καὶ μὲ τὴ περηφάνεια.
 Μὲ τὴν 'Ελλάδα, δρᾶμα καὶ φλόγα στὴν ψυχὴ του
 Κι' οἱ λόγγοι ἀντιλαλήσανε καὶ τὰ βαθεῖα ρουμάνια
 'Απ' τὴν στεντόρεια, θρυλικὴ, πολεμικὴ, κραυγὴ του.

Στόλισε μ' ἀγριολούζα τοῦ ντουφεκιῶ τὴν κάνη
 Καὶ ζώστηκε, σταυραετὸς δίπλα τὰ φυσεκλίκια
 Καὶ πρὶν στὴ μάχη νὰ ριχτῆ μ' ὄλους ἀντάμα πιάνει.
 'Εκεῖ στὴ σιάδα, τὸ χορὸ λεβέντικα κι' ἀντρίκια.

Κι' ἀφοῦ καλὰ χτενίστηκε, σὰν νέος Λεωνίδα
 'Ορμὰ στὴ μάχη καὶ θαρρεῖς πὼς πάει σὲ χοροστάσι
 Κι' ἀπὸ στὴ μέθη τῆς φωτιάς, τὴ δόξα τῆς Πατρίδας
 Τὴν χθεσινὴ καὶ τὴν παλῆα ζητᾶ νὰ ξεπεράσῃ.

Πλατύστηθος, λεβεντονιὸς κι' ἔχει σ' αὐτὸν στηριξεῖ
 Τὰ ὄσια καὶ τὰ ἱερά καὶ τὰ τρανὰ ἢ Πατρίδα
 Καὶ τώρα ὁ στρατιώτης μας στοὺς Σλαῦους θε' νὰ δείξῃ
 Πὼς στέκει γιὰ τὴ χώρα μας φρουρὸς μαζί κι' ἀσπίδα.

— ΝΕΓΡΕΠΟΝΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ

"ΣΚΑΠΑΝΕΥΣ ΜΑΚΡΟΝΗΣΟΥ,"

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
 ΤΩΝ
 ΜΟΝΑΔΩΝ ΜΑΚΡΟΝΗΣΟΥ

Ἐκδίδεται:
 ΥΠΟ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΥΠΟΥ
 ΚΑΙ
 ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑΣ ΜΑΚΡΟΝΗΣΟΥ
 Σ.Τ.Γ. 902 6

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ
 ΔΡΑΧΜ. 2.000

—
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ :

'Ετησίᾳ	24.000
'Εξάμηνος	12.000
Τρίμηνος	6.000

—
Τιμὴ διὰ Σκαπανεῖς
 Δραχμ. 10 00

Εκατοντάς Μηνών

Μηνιαίο Λιευανωτικό Περιοδικό

ΠΡΟΣ ΤΟ ΤΕΡΜΑ

Είναι αναντήρητο πλέον δια κάθε καλόπιστον άνθρωπον πώς ή Πατρίς μας χάρις εις τον υπέροχον αγώνα και τις απαράδειγματιστες θυσίες του Έθνικου μας Στρατού εισήλθε εις την εϋθειαν που οδηγεί εις το τέρμα των δεινών της. Ήδη εις το βάθος της μικρής διαδρομής, που υπολείπεται να διανυθῆ, ἄρχισε να διαγράφεται ἄρκετά ευδιάκριτα ή Δόξα που καρτερεί πασι· ἄρῃ να στέψη μ' ἀμόρανα δόφνηνα στεφάνια τῆ γαλανῆ μας Γατρίδα και τους ισάξιους πρὸς τους μαχητάς του ἔπους του 1940 πρωταθλητάς του σημερινού υπέρ Πάντων Ἀγώνος. Αυτό το βλέπει πιά καλά και ὁ συμμοριτισμός και οί πάτρωνές του του Κρεμλίνου και τῆς Βαλκανικῆς κι' ἀκόμη ή Διεθνῆς και ντόπια συνοδοιπορία, που καπηλευμένη τον ποθε των λαών δια την ἐδραίωσιν τῆς εἰρήνης, μηχανεύεται χίλια προσχήματα δια να διασώση τους Ἐφιάλτες και τους Πηλιογούσδες. Ὅμως, εις μάτην. Ὅσο κι' ἂν θάνατι σκληρές οί τελικές φάσεις το ἔθνος ἔχει πάρει τὴν ἀμετάκλητη ἀπόφασι να τερματίσῃ νικηφόρα και να κατακτήσῃ τ' ἀκριβὸ ἔπαθλο που συνίσταται εις τὴν ολοκληρωτικὴ του ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τοι φόβου και τὴν ἐπιβουλήν των Σλαυοβουλγάρων ἐμπρηστῶν τῆς Βαλκανικῆς και των ντόπιων πρακτόρων των, που κακῆ τῆ μοίρα ἐγεννήθησαν ὑπὸ των γαλανῶν μας οὐρανῶν και τὴν σκιάν τῆς Ἀκροπόλεως. Ἄς το νοιώσουν καλά πὼς οί Ἰησοῦιτισμοί, τὰ κροκοδείλια δάκρυα και τὸ ὄφιμο δῆθεν ἐνδιαφέρον τους δια τὴν Εἰρήνην δὲν ξεγελοῦν πιά κανένα. Ἐπαφαν εὐτυχῶς να ὑπάρχουν ἀφελείς και ή Βάρκιζα είναι ἄρκετά μακριά ἀπ' τὸ Γράμμα. Μεσολάδει ή Κόνιτσα, τὸ Καρπενήσι, ή Καρδίτσα και τόσα ἄλλα ὀλοκουτώματα που εἶναι συνεχῶς και θεματοφύλακες τῆς αὐριανῆς νίκης.

Ἀγῶνες σὺν κι' αὐτὸν που μᾶς ἐπέβαλον δὲν τερματίζονται με συμβιβασμούς και τὰ συγχωροχάρτια πέρασαν πρὸ πολλοῦ στὴν Ἱστορία.

Οί Ἑλλανοδίκες, ὄλη ή πολιτισμένη και δημοκρατικὴ ἀνθρωπότητα, που κράτησαν γι' ἄλλη μιὰ φορὰ τὴν ἀναπνοή τους ἐμπρὸς εις τὸ ἀπροσμέτρητο μεγαλεῖο τῆς ἀθάνατης φυλῆς μας, ἂς σταθοῦν με στοργῆ και κατανόησι κοντά μας, δια ν' ἀπαγορεύσουν κάθε στρεφὸδικη ἐνστάσι και να μταιώσουν κάθε ἀπόπειρα σφετερισμοῦ τῆς ἀκροβληρωμένης μας νίκης πάνω στις καταστροφικῆς δυνάμεις τῆς βίας, του σκότους και του ἐξανδραποδισμού. Τῆς νίκης μας πούναι και νίκη δική τους· ἀφοῦ ή ἐλευθερία, τὰ ἀνθρώπινα ἰδανικά και οί φιλελεύθεροι θεσμοί, δια τὴν διασφάλισιν των ὁποίων ἀγωνιζόμεθα, ἐγεννήθησαν μὲν ἀπὸ το καθαρίο ἑλληνικό πνεῦμα και ἐσφυρηλατήθησαν πρωτορχικά με τὸ αἷμα, τὸ δάκρυ και τους μόχθους των προγόνων μας, ὁμως σήμερα ἀποτελοῦν κτήμα και συνειδησιν ὄλων των ἐλευθέρων ἀνθρώπων.

Ἡ Νίκη αὐτὴ δὲν θὰ εἶναι ή πρώτη εις τὴν μακράν και πανένδοξον Ἱστορία μας, ἀφοῦ πολλάκις ή Πατρίς μας ἀπετέλεσε τὸν κυματοθραύστην των πάσης φύσεως ὀρδῶν που, ξεκινώντας, συνήθως ἀπὸ τὴν Ἀσία, προσπαθοῦσαν να κατακλύσουν τὴν ἀνθρωπότητα με τὸ πηγὸ σκοτάδι τῆς ἀμαθείας, τῆς βίας και του σαρβασμοῦ. Θὰ εἶναι ὁμως, ἴσως, ή πιὸ σημαντικὴ, ἀφοῦ οὐδέποτε ή ἀνθρωπότης και ὁ πολιτισμός διέτρεξαν τόσον καθολικὸν κίνδυνον ὡς σήμερα. Οί μεγάλοι μας σύμμαχοι που διεξάγουν τώρα εις τὸ Παρίσι τὴν εἰρηνικὴν μάχην δια τὴν εὐημερίαν και ἀνεξαρτησίαν των λαῶν, ἂς προσέξουν τὴν Ἑλλάδα και ἂς ἀρυσθοῦν μαθήματα περὶ τῆς Σλαβικῆς δολιότητος, κακοπιστίας και ἐγκληματικότητος. Καί ἂς τις συντρίψουν ὅπως κι' ἐμεῖς, πετώντας πρὸς τὸ τέρμα, συντρίβοντες τὸν συμμοριτισμόν.

N. M.

ΜΑΚΡΟΝΗΣΙΩΤΙΚΕΣ ΠΕΝΝΙΕΣ

* Ο Μάης, που κύλησε είναι ο μήνας του χρόνου ο καλύτερος. Νοιώθουμε πιά, πώς μπήκε το καλοκαίρι με τις χαρές του. Είναι ο μήνας, που θέλγει, που μεθάει νιούς και κοπέλλες. Γι' αυτό, λένε να φυλάγονται τα κορίτσια:

Κορίτσια μαυρομάτικα
και σεις ξανθομαλλούσες,
τώρα το Μάη την Άνοιξη
ή αγάπη δεν φελάει...

* Όμως ο καταπράσινος κάμπος, ή άγραμπέλη, οι κισσοί, λογιό-λογιό οι περιπλοκάδες, ή βροσερή αύρα, τα νερά που κελαρύζουν, τα λικιερά πλατάνια, τα παικίλοχρωμα πουλιά, οι χρυσαλλίδες με τις χρυσές πτερούγες τους, τ' άβρόνια και τ' ασε άλλες ομορφές' μάς φεύγουν σιγά-σιγά στα νεροτόπια κι' ύποχρωρουν μπρός στην κάφα του καλοκαιριού που έρχεται. Μόνος τους ο τσιτσαρας, ο τέττιξ, περτίζει για να μάς θυμίζει τον Άνακρέοντα που έγραφε:

Μακαρίζομέν σε τέττιξ,
ότι δενδρέων επ' άκρων
άλιγη δρόσον πεπωκάς.
Βασίλευς όπως αείδεις.

... ..έ...
Τό δε γήρας ού σε τείρει
σασέ, γηγενης, φίλυμε
απαθής, ανεμόσαρκε
σχεδόν ει θσιος όμοιος.
Τώρα λοιπόν που ελάλησε ο τσιτσα-
ρας' πάει ο Μάης κι' έρχεται τό καλο-
καιρι, άς πούμε και μείς την εύχή: «Καλό
καλοκαίρι και γρήγορα στο πλευρό του
μαχομένου στρατού μας για την Νίκη της
φυλής».

* — Που υπηρετείς;
— Στη Μακρόνησο.

— Τι...; Κι' άμεσως φοβισμένα, μετα-
νοιωμένος γιατί σε ρώτησε, άπσπραβιέ-
ται από κοντά σου. Βαρύ τό παράπονό
σου, ή θλίψη σου. Και λές, ξαναλές για
ν' αποδείξεις πώς ο Μακρονησιώτης είναι
άπ' τους καλύτερους στρατιώτες. Είναι
Έλληνας. Ζει την ελληνική ύπθεση. Χαι-
ρεται στις Νίκες κι' άδμονοει να δριθθ
στη μάχη κατά του έχθρού της Πατρίδος...
* Όμως ο κόσμος άμειθαλλει. Δεν την ξε-
ρουν όλα την Μακρόνησο... Χρέος μας είν-
αι των Μακρονησιωτών, κοντά στο νεου-
φέκι που κρατούμε (όσοι έχουμε αυτή την
τιμή), κοντά στις άλλες δουλειές που κά-
νουμε (όσοι υπηρετούμε έξω άπ' τό νησί ή
άπολυθήκαμε), να σαλπίζουμε τό έργο
της Μακρόνησου. Να πούμε: 'Εκεί σωθή-
καμε! Ο κόσμος να μάθη την Μακρόνη-
σο. Να μη τον φοβάται τον Μακρονησιώ-
τη. Είναι άγνό Έλληνόπουλο!
Ναι, Έλληνες συμπατριώτες. Υπηρετῶ
στην Μακρόνησο. Είμαι Μακρονησιώτης.
Τιμή μου γιατί έδώ γνώρισα τον έαυτο
μου.

άστραψε φώς (έδώ) και γνώρισε
ό νιός τον έαυτό του.

Πολεμω, κι είμαι ο ήρωας της Χαλα-
δρίτσας... Μή θυμάσαι τό παρελθόν σου
έταση νιά!

* Οι εκλεκτοί επισκέπτες που δρέθηκαν
τις προάλλες στη Μακρόνησο στα έγκαί
νια του Θεάτορου του Β' Τάγματος έβου-
γαν υπερήφανοι, γεμάτοι πίστη στα ίδαν
κα τη ελληνικής φυλής, στην δυναμικότη-
τα της Έλληνικής νεολαίας. Τό δηλητήριο

του κομμουνισμού που είχαν άκούσει να
μολυνη τις φυχές των Μακρονησιωτών δεν
τό δρῆκαν έδώ. Χάθηκε. Βρῆκαν Έλληνες
νέους και έτοιμους να δώσουν τον έαυτό
τους στην Έλλάδα για τη Νίκη, την άνοι-
κοδόμηση, την προκοπή του τόπου. Είδαν
πώς οι Μακρονησιώτες πιστεύουν στην
Έλλάδα, αυτήν νοιώθουν, γι' αυτήν πο-
νούν, και τους άκουσαν να τους ύπόσχον-
ται με τό λόγια του Όμηρου.

καίεν άοιστεύειν και ύπείροχον έμμεναι
(άλλον)
... μηδέ γένος πατέρων άίσχυνέμεν... >

Θά φανούμε άπ' τους πρώτους
κι' άπ' όλους πιό καλύτερο (μη τυχῆ και
ντροπισσομε
τό γένος των πατερων μας...
(Μετ. Πάλλη,

* Όποιος έρχεται στην Μακρόνησο γεμί-
ζει Έλλάδα. Παιρνει μαζί του πίστη και
ερόνημα ελληνικό. Και σαν θα είνῆ άς
θυμάται τους στίχους του Μακρονησιώτη:

Βιαστικῆ της 'Ιστορίας τρυγητή
'Εδῶθε περνώνας, μην άπαρήσης' μην
ιης: ήτανε θαυμα!

Τίποτα! Τά θράξι' αυτά μονάχα, για
λίγα τ' άγγιξε
'Ολόλαμπρη, της Έλλάδας ή φυχή.

ΜΑΚΡΟΝΗΣΙΩΤΗΣ

Το χρονογράφημά μας

'Εσπερινή δέηση

* Όταν άπαλογύρει ή μέρα στη δύση
της, τό σούρουπο κατεβαίνει γαληνό
πάνω άπό τη κορυφή του μικρού βου-
νοϋ. Στην άσπρη πολιτεία των τσαν-
τηριών ξεπλώνεται ραθυμο τό σκοτά-
δι. Τά νυχτοπούλια πάνω στα σκίνα
και στις κουφαλισμένες πέτρες, πα-
λιοί τούτοι και μόνοι κάτοικοι τ' ά-
γοιου νησιού, λέν για τους θρούλους
του όρθόδοραχου που ξεπετάχθηκε ά-
τοσα μεσα στη γαλανή θάλασσα,
χωρίς ποτέ να γνωρίσει τό χάιδεμα
της άνοιξης.

Τά φῶτα ανάδουν μέσα στ' άσπρα
άντικηνα και φεγγοβολούμενη ή Μα-

κρόνησος φαίνεται να ταξιδεύει για
χώρες άλαργινές.

Ταξίδεμα του κάθε νου τούτη την
ώρα.

* Ο φαντάρος δίνεται στο περιτύλι-
γμα της νύχτας κι' άφίνεται στ' ά-
σπρο φτερό της φαντασίας.

Γαλήνη.

Σε λίγο, μέσα σ' αυτή τη σιγαλία,
που μονάχα ο φλοίσκος άσειβεί σιγο-
φιθυριζοντας στο γέρικο βράχο τά έ-
ρωτόλογα της θάλασσας, μείς, σε
στάση προσοχής, όλοι οι λόγοι σε πα-
ράταξη προς Άνατολάς, με τό δικο-
χο στο χέρι, άπευθύνουμε τη νυχτερι-
νή μας προσευχή στο Δημιουργό.

Σάν μιά αντίλαλιά άπό κάποιο λε-
ρό, άκούγεται ή θαθείά γεμάτη λα-
τρεία και πίστη φωνή του συναδέλ-
φου.

— Δέσποτα Παντοκράτωρ ο κατα-
ξιώσας ήμάς διελθειν τό μήκος της
ήμέρας ταύτης, πρόσδεξε τας έσπερι-
νας ήμών δεησεις...

* Άπλά λόγια, θγαλμένα άπό τό μύ-
για της ψυχῆς μας, στέλνονται λιθα-
νωτό και σμύρνα προσφοράς σ' Αύ-
τόν, που στέκει ψηλά εκεί που χαμο-
γελά μιá αιθέρια άνθιση, πάνω στις
πάλλευκες κρεβατινες των άστρων.

Της μέρας που ζήσαμε ο φθόνος, ο
κακός λόγος, ή ζήλεια ή κακιά πρά-
ξη, κείνο που άσχημα ειπώθηκε, αυτό
που θάλθηκε άπό μίσος, κι' όπου
θλάψαμε, κι' όπου φταιξαμε, τώρα
στη σιγαλιά της νύχτας, π' άγναν-
τεύουμε τ' άστρα, ρχῶνται για να
μάς κάνουν να σκύσουμε τό κεφάλι
μικροί, δειλοί, άβουλοί, φταιχτες κι'
αμαρταλοί.

* Ό,τι πάλι, μάς έκανε και μάς να
πονήσουμε, ό,τι μάς χάρισε τη ψικρα,
τη περιτύλιξη της θλίψης, τό θάσανο
της ζωῆς, τό διαστροφικό αίνιγμα του
κόσμου, όλα τ' άντικείμενα, κι' όλα
τά πράγματα, όλα, λυτρώνονται τώ-
ρα την ώρα τούτη της Έσπερινῆς μας
δέησης και μάς χαρίζουν μιá στιγμή
αίωνιότητας.

* Άληθινά. Τούτη ή έπικεινωμία με-
σα στη καρδιά της νύχτας με τό Δη-
μιουργό μάς δίνει τ' άληθινό νόημα
της ζωῆς.

Σήκωσε συναδέλφε καλά τό μάτια
ψηλά και στον ούρανο και κοιτάξε κα-
τάματα τόστρα που τά θωρείς να σιγο-
κοίν καντήλια άμέτρητα, μάτια ψυ-
γῶν φωτισμένα και θάλε να προβλη-
θει τό μικρό σου άνάστημα στην άντι-
φεγγιά τους. Τότε θα νοιώσεις.

* Υστερα ρώτησε ποιός είναι ο θυ-
νατός, ο άκατάλυτος και ο ζγίγαντας.
Σύγκορμος, με μιá άντριχίλια που
εά σε κάνει να σκιρτάς, γεμάτος ά-
πόγνωση, μηδαιμιονότητα, άγωνία, φό-
βο, τά χείλη σου θα σιγολέν κείνο που
έξακολουθεί ή φωνή του συναδέλφου.
— και την έπερχομένην νύκτα

είρηνηκήν και άναμάρτητον.

Πόσο μικροί είμαστε οι άνθρωποι!
Και πόσο, τόσο γρήγορα τό λημο-
νάμε.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΛΗΣ

Η ΦΩΝΗ ΜΑΣ

Ο ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΣ

«Ο θάνατος του 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνών Δαμασκηνού δύναιτο σέ άφατη θλίψη τόν 'Ελληνικό Λαό. 'Ο άποθανών Ιεράρχης στάθηκε στις πιο δύσκολες στιγμές του έθνους πλάι στον δεινοπαθόντα λαό, έζησε την ζωή του, τόν πόνεσε και ώρθωσε τό ανάστημά του στον άρπαγγο κατακτητή, πράγμα πού τόν τοποθετεί σέ ίση μοίρα μέ τούς έθνομάρτυρες Γρηγόριο τόν Ε' και Χρυσόστομο της Σμύρνης. 'Υστερα άπ' την άπελευθέρωση, ώς 'Αντιδασιλεύς ανέπτυξε θαυμάσια δράση και ώδήγησε την ταραγμένη εκείνη εποχή την χώρα στον κοινοβουλευτισμό. Δικαιολογημένα λοιπόν ό άθηνναϊκός λαός συνώδεψε μέ εκδηλώσεις ειλικρινούς πένθους και άγάπης τόν μεταστάντα, εις Κύριον, άείμνηστον 'Εθνάρχην.

Η ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Τό γνωστό λαϊκό γνωμικό «όποιος σκάθει...» ήρθε νά έπαληθεύση πανηγυρικά μέ την άνακοίνωση της Βαλκανικής 'Επιτροπής επί του δήθεν Σλαυομακεδονικού ζητήματος. Οι μωροί και κακόπιστοι ισχυρισμοί τών πατρώνων του συμμοριστικού σωφιστήκαν ώς χάρτινο πύργο, οι κακόβουλοι προθέσεις τους άπεκαλύφθησαν εις όλην τους την λαμπρότητα και διεπιστάθη διά μίαν άκόμη φοράν ή άνυπαρξία όχι μόνον Μακεδονικού ζητήματος, άλλ' άκόμη και προβλήματος Σλαυικής μειονότητας εις την 'Ελλάδα. 'Ισως και μετά την έπίσημον καταδίκη τους οι Σλαύοι νά συνεχίσουν νά κορυβαντιούν. 'Ομως δέν θά μπορούσαν ποτέ νά σκιάσουν την πανηγυρική διεπιστάθωση αλήθειαν, ούτε νά ξεγελάσουν την καλόπιστον διεθνή γνώνην, ή όποια επί τέλους φαίνεται πώς διεφωτίσθη πλήρως επί τών άρπακτικών τους σχεδίων.

ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ

Είναι άληθινά άκατανόητο τό πώς επιτρέπεται ώρισμένες έφημερίδες και άνεύθυνοι κύκλοι της φίλης Τουρκίας νά διακυβεύουν — έλαφρά τή καρδιά — ό,τι ή άγαθή προαίρεσις της ήγεσίας, ή κοινή γνώμη και ή Διεθνής σκοπιμότης εδημιούργησαν μεταξύ τών δύο λαών μας. 'Ακόμη πιο άκατανόητο τό πώς τελικά παρεούρη και ή Κυβέρνησις της φίλης χώρας κι έδωσε έπίσημον χροιάν εις τό άτυχε ποδοσφαιρικόν επεισόδιον. Πάντως θέλουμε νά πιστεύουμε ότι ή εξ άγνοίας της αλήθείας ούτως κυρίως του τουρκικού τύπου θά σταματήσει έγκαιρώς, ίνα μην τραυματίση τό κοινόν αίσθημα τών δύο λαών και ριφή σκιάν εις την φιλιαν, ή όποια άποτελεί παράγοντα ειρήνης διά την Βαλκανικήν και κυματοθραύστην δι' εκείνους πού έποφθαλιούν την εθνικήν ύπαρξιν και άκεραιότητα τών δύο χωρών μας.

ΚΡΙΣΕΙΣ ΔΙΑΠΡΕΠΩΝ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΜΑΚΡΟΝΗΣΟΝ

- Ο ΓΕΝ. ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ ΣΤΡΑΤΟΥ ΑΝΤ)ΓΟΣ κ. ΒΕΝΤΗΡΗΣ : «Τά Τάγματα της Μακρονήσου θρισμείουν σϋτην την στιγμήν εις Γράμμον, 'Ηπειρον, Τζουμέρκα, Σούλι και τό 596 είναι τό καϋχημα του 'Εθνικού Στρατού».
- Ο ΑΝΤ)ΓΟΣ κ. Μ. ΒΙΜΠΛΗΣ : «'Ηλθα σ' αυτό τό νησί γιά νά έμπνεύσω και ζϋφυγα έμπνευσμένος και γεμάτος μ' ένα ιερό ένθουσιασμό και μέ πεποίθηση πώς από την νεότητα του νησιου θά ξεπταχτούν τά καλλίτερα παλληκάρια και οι πιο άκοιμητοι φρουροί της 'Ελλάδος μας».
- Ο ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ κ. ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ : «Είμαι εύχαριστημένος πού έπεσκέφθην αυτή τή γωνιά την ΕΛΛΗΝΙΚΗ και σας μακαρίζω. Νομίζω ότι ή Μακρονήσος ήταν τόπος μονώσεως και τίποτε περισσότερο. 'Αλλά άποδεικνύεται ότι εδώ αναζωογονείται ό πατριωτισμός και δέν είναι καθόλου μειωτικών γιά όσους ήλθαν εδώ και άνεμοφώθησαν. 'Ολος ό κόσμος μιλάει γιά σας. Γιά τά τάγματα σας πού πολεμούν τόν έχθρόν».
- Ο ΤΣΙΑΡΧΟΣ, ΑΡΧΗΓΟΣ Σ. Υ. Π. κ. ΖΑΓΚΛΗΣ : «'Ολοι οι 'Ελληνες και ίδια οι ιθύνοντες πρέπει νά περάσουν από την κολυμβήτρον του Σιλιάμ πού λέγεται Μακρονήσος, διά νά άναδαπτισθώσι».
- Ο ΣΤΡΑΤ. ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΗΣ ΥΠΟΣΤΡ)ΓΟΣ κ. ΧΡ. ΤΣΙΓΑΝΤΕΣ : «Δέν έχω δη τά τελευταία χρόνια θετικώτερη εθνική έργασία από αυτή, πού γίνεται στή Μακρονήσο».
- Η ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΟΥ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΣΤΡΑΤ. ΣΩΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΗΝ. ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΣΥΝ)ΡΧΗΣ κ. ΜΑΙΡΗ ΧΑΛΛΑΡΕΝ : «Τό πνεύμα τών άνδρών της Μακρονήσου έμπνέει όλους εκείνους, πού τό νοιάζουσι».
- Ο κ. ΔΗΜ. ΚΑΜΠΑΝΗΣ ΤΟΥ ΥΠ. ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ : «'Η Μακρονήσος είναι ένα παράδειγμα του τί δύναται νά επιτελέση ή καλή Διοίκησις και ή ομαδική ένέργεια. Τό πνεύμα της Μακρονήσου, καλλιεργούμενον καταλλήλως, μπορεί νά σώση την 'Ελλάδα. 'Αν είχα την δύναμιν νά επιβάλω τάς ιδέας μου εις τους ιθύνοντας θά ύπεδείκνυα την άνάγκην οργανώσεως 'Μακρονήσου» και διά τά κορίτσια και θά έζήτηον νά σταλούν εις αυτά προς διάπλασιν νέοι και νέοι — έθνικιστάι πλέον — από όλα τά χωριά και τις πόλεις της 'Ελλάδος».
- Ο ΑΓΓΛΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΛΟΓΟΣ κ. Φ. Α. ΒΟΙΤ : «'Εμεις στην 'Αγγλία έχουμε πολλά νά διδαχθώμε από την έργασία πού έγινε στή Μακρονήσο. Είναι μεγαλειώδης έργασία και πρέπει νά χρησιμύση ως παράδειγμα σ' όλο τον κόσμο έντευθεν και εκείθεν του σιδήμου παραπετάσματος».
- Ο κ. ΣΙΤΜΑΝ : «Νομίζω, ότι ή Μακρονήσος είναι ό,τι ακριβώς χρειάζεται όλος ό Δημοκρατικός κόσμος».
- Ο ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ κ. Ν. ΒΕΝΤΗΡΗΣ : «'Οποιος θέλει νά ιδή την 'Ελλάδα καθαρή, χωρίς σκιά, πρέπει νά έρθη εις τό σχολείο της Μακρονήσου. 'Εζησα σήμερα την έλληνικώτερη ήμερα της ζωής μου».

«'Ο 'Αγγλος Δημοσιολόγος κ. Κένεθ Ντι Κουρσί και ό κ. Δ. Καμπάνης, πού ήλθον εις την Μακρονήσον εις τάς 5 Μαΐου, φθάνουν μετά του Γεν. Στρατοπεδάρχου κ. Ν. 'Εξαρχάκου εις Β' Ε.Τ.Ο., όπου τούς ύποδέχεται ό Δ)τής του κ. Γ. Τζανετάτος».

ΨΥΧΩΣΕΙΣ

Ἡ ἔλξη τοῦ νέου, τοῦ ἀγνωστού καὶ τοῦ περίεργου εἶχε διπλή ἐπίδραση σ' ὅλη τὴν ἰστορία τοῦ κόσμου. Εἶτε ὠφέλησε πολὺ, εἶτε ἐβλάφη πολὺ. Ὁ φέλλης, ὅταν ἡ ἔλξη ἦταν ἀβολὴ καὶ μετριοπαθής. Κι' ὅταν ἐκείνου ποὺ ἐβάδιζαν πρὸς τὴν ὑποθετικὴ πρόοδο, δὲν παρέσυραν στὸ ἄρμα τοῦ ἀθέλα θύρατος. Μοναχοὶ τοὺς εἶχαν κάθε δικαίωμα νὰ πῶσουν θύματα τῆς φαντασιοπληξίας τοῦς, ὅπως οἱ πεταλουδίτες πάνω στὸ λαμπρογιόλι. Οἱ μεγάλοι ἐφευρέτες καὶ ἀναφορῶτες δὲν συνήθισαν νὰ πατοῦν σὲ πτώματα, γιὰ νὰ φέρουν τὴν εὐτυχία.

Ὅταν ὁμως ἡ ἔλξη τοῦ νέου καταντᾷ κούφιος μοντερνισμὸς, ἀσυνείδητος παθὸν καὶ ἐνστικτῶν κι' ἀμυαλὸς φανατισμὸς γιὰ καινούργιες ἰδέες, ποὺ θλαστοῦνται πάνω στ' ἀφθονο αἶμα ἀδικαστοκαταμένον ὑπάρξεν, τότε ἡ ἔλξη αὐτῆ ἀνάγεται ἀπὸ τὴν ἐπιστήμη σὲς ἔμμελες ἰδέες, τὶς νευρωτικὲς καταστάσεις, τὶς ψυχώσεις. Εἶναι τῆς ψυχῆς ἀρραστία, ποὺ συνεπαίρειν τὴν πρὶπτωσὴ μὴ ὀλόκληρης μᾶζης τυφλωμένων ἀνθρώπων.

Τὸ σύνθημα, τὸ μικρόβιο γιὸ μακρὴ ψύχωση τὸ οἶνει πάντα ἕνας μεγαλεπήβολος δημιουργὴς ἢ ἕνας συγγραφεὺς τῆς «μῦθου». Λαβὴ σὲ τ.ο.α.α. συγγράμματα στοὺς νεώτερους χρόνους ἔδωκε κυρίως ὁ ἀχαλίνωτος ἐγώμισος τοῦ ἀνθρώπου τὸν περασμένο αἰῶνα, ὅταν μὲ τὶς ἀλατωδίες κατακτηθεῖς ποὺ ἐπετέλεσε τὸ ἀνθρώπινο μυαλὸ σὲς φυσικὲς ἐπιστήμες, αὐταπατήθηκε ὅτι ἔγινε παντοδύναμο. Ποικιλώμενες φιλοσοφικὲς θεωρίαι τῆς ἀποχρῆς αὐτῆς ἔχουν σὰν κοινὸν χαρακτηριστικὸ, ἐκτὸς ἀπὸ ἄλλα, τὴν ἀρνηση, τὴ μονομέρεια καὶ τὴν ἐπαναστατικότητα. Ἡ ἠθικὴ ἢ ἠθροκεντρικὴ ἰσχύτητα ἢ προσήλωση σὲς οἰκογενειακοὺς καὶ κοινωνικοὺς θεσμοὺς καὶ τὶς ἐθνικὲς παραδόσεις ἀνομάστηκαν «κατὰ συνθήκην ψευδῆ». Ἀλλὰ ἡ θεωρία ποὺ περισσότερο ἀπὸ τὶς ἄλλες δημιούργησε κλίμα εἶναι χωρὶς ἀμφιβολία ὁ μαρξισμὸς. Αὐτὸς ὄδηγῆ τὸς πιστοὺς τοῦ σὲ ὀργάνωση ἐπαναστατικὴ μὴ σκοπὸ τῆς βίαιης ἀνατροπῆς τῶν κοινωνιῶν καὶ μεταχειρίζεται ὀργανωμένο ἐπίσης σύστημα προσήλωσης γιὰ τὴν ἀπόκτηση φανατισμένων μέχρι θανάτου μελῶν τοῦ.

Ἡ ἀνθρώπινη ποὺ εἶχε τὴν παιδαγωγικὴ ἀφέλεια νὰ ἐνστερνισθῆ ἀδασάνιστα τὰ δόγματα τέτοιων θεωριῶν — ποὺ στὴ μεγαλύτερη κλίμακά τοῦς ὄρσαν περισσότερο στὸν ἀνθρώπο σὰν ἐνστικτὸ μόνο — δὲν ἄργησε νὰ πληρῶσῃ ἀκριβῆ τὸ παραστράτημα. Οἱ τελευταῖοι τρομεροὶ πόλεμοι, ὁ ἠθικός ξεπεσμός, τὰ νοσοκομεία, ἡ ἐγκληματικότητα, ἡ ἀπόγνωση εἶναι ἀπὸ τοὺς πιὸ ἐβλατωτοὺς ἐξάγγελους τῶν μεγαλύτερων κακῶν. Εἶναι ὁ

μὴς μιὰ αἰσιόδοξη διαπίστωση, ὅτι μὲ τὸ τέλος τοῦ πρώτου μισοῦ τοῦ 20οῦ αἰῶνα, ἡ Εὐρώπη κι' ὁ ἄλλος πολιτισμένος κόσμος ξεπέρασε λίγο-πολύ τὴν κατάσταση στὴν πίστη ἀθεμελιῶτων ἀξιών. Ὁ σλαυικός κόσμος ἀπ' τὸ 1917 κ' ἔδω πλέει στὸ τέλμα τῆς κραιπάλης καὶ τοῦ καταναγκασμοῦ, ἐπεὶδὴ ὁ ἱστορικὸς ὕλισμός μὲ τὴ συγκεκριμένη του μορφή τὸν κομμουνισμὸ Ε-ΓΙΝΕ ΚΡΑΤΟΣ σ' αὐτὲς τὶς περιόχες. Ἡ Ἑλλάδα τώρα βίβει τὴ μάχη τῆς ξυπνότητας μὲ τὸ ἠρωικὸ τῆς παράδειγμα γιὰ μιὰ ἀκόμα φορὰ τὴν ἀνωτέροτα ὀλόκληρη ἀπὸ τὸ ἕνα τρομερὸ λήθαργο. Μάχεται ὁ ἀθάνατος Ἑλληνισμὸς Ἐναντίον τῶν «Ἑλλήνων», ποὺ ἀφῆθηκαν ἔρμια τὸν συναισθητισμὸ τῆς φυλῆς καὶ τυφλωμένοι ἀπὸ ξεφτισμένες πιά ἄλλου «μόδες» κι' ἀπ' τὴν ἔλξη τοῦ νέου, ποὺ ἄλλου πάλωσε κατὰ ἀπ' τὸ δόρατος τῆς ἐπιστημονικῆς ἀλήθειας καὶ τῆς πείρας. Ἐπεσαν μὲ τὸ βούτρα νομίζοντας ὅτι πολεμοῦν γιὰ μιὰ καλύτερη αἰχρίο. Ἐναντίον αὐτῶν ἀγωνίζομαστε καὶ ἐναντίον ἐκείνων, ποὺ εἶναι ἀπὸ τὴ φύση γεννημένοι ἢ ἀπ' τὴν ἰδολογικὴ συναισθητικὴ μολημένη γιὰ ἔγκλημα καὶ κατευθύνουν τὸ συμφορητισμὸ πείροντας ὄπλα καὶ καθοδήγηση ἀπ' τοὺς Σλαύους.

Εἶναι χαρακτηριστικὴ ἡ περιπτώση τοῦ ἑλληνικοῦ προβλήματος. Οἱ ἰδολογικὲς πεποισθῆσεις τῶν ἀντιπάλων γενεοβολήθηκαν κατὰ τὴ σκοτεινὴ περίοδος τῆς κατοχῆς. Ὅταν οἱ Ἑλληνες ἐνταφιάζαν τὰ σκελετωμένα παιδιά τοῦς καὶ ἡ μυστικιστικὴ ἔλξη τοῦ νέου καὶ ἀγνωστοῦ ποὺ αερίβριζαν οἱ ὀπατεύοντες ἀνθρωπίνων σὰν λύση καὶ πίστη στὰ ἔγκατα τοῦ ψυχικοῦ κόσμου, ἕνας «παραδείσιος» ἔγινε τὸ ὄνειρο τῶν σκλάβων, ὁ κομμουνιστικὸς παράδεισιος, ὅταν ὁποῖο ἔτυχε νὰ δύνουν ἀσυναίσθητη αἴγλη οἱ σοβιετικοὶ ἀντίμαχοι τῆς γερμανικῆς ἐπιδρομῆς, ποὺ πῆριξε μὲ τὸ καταβλητικὸ τῆς δόρας καὶ τὰ δικά μὰς τὰ στήθια. Ἐτσι οἱ ἰδολογικὲς πεποισθῆσεις τῶν ἀντιπάλων ἐνεργοῦν σὲς πορρωμένες συνειδησεις τοῦς κυριολεκτικὰ μὲ τὴ μορφή ψυχώσεως καὶ νευρωτικῶν ἀκαστώσεων. Καὶ συμβαίνει ἀκριβῶς ἐκεῖνο, ποὺ εἶπε ὁ Θουκυδίδης, ὅτι παρατηρεῖται σὲ περιόδους μεγάλων πολεμικῶν ἀναταραχῶν: «Καὶ κατάντησαν νὰ μεταβάλλουν αὐθαίρετα τὴν καθιερωμένην σημασία τῶν λέξεων, μὲ τὶς ὁποῖες ἀνομάζονται τὰ πράγματα».

Γι' αὐτὸ ὁ κυνισμὸς ἔγινε

καθεστῶς. Καὶ ἔχουν τὸ θῆρας νὰ μιλοῦν γιὰ Πατρίδα, τὴ στιγμή ποὺ κρατοῦν στὰ χέρια τοῦς τὴν ταγγανοσημαία τοῦ διεθνισμοῦ καὶ μέταβαν σὰν ἀληθινοὶ νεοδάρδαροι τὴ γῆ τῶν πατέρων καὶ τῶν θίων στους ὁποῖους κάποτε πῆταν σὲ τραγικὸ νεκροταφίο. Καὶ ἔλαβαν τὰ ἀργύρια τῆς προδοσίας. Μολύνουν στὴ θρωμερὰ χεῖλια τοῦς τὴν ἀσπίλη ἔννοια τῆς λευτεριάς, αὐτοὶ ποὺ στὴν πρωτόγονη προσωπολατρεία τοῦς στὸν τυράνο τοῦ Κρεμλίνοῦ θυσίασαν κάθε ἀτομικὴ αὐτοτέλεια. Καὶ τί εἰρωνεία νὰ αὐτοτιτλοφοροῦνται σὰν γενναίωτεροι δημοκράτες ἐκεῖνοι, ποὺ εἰταμίζον τὶς ἀλυσίδες τῆς κτηνωδίας τῆς διὰς καὶ περιβάλλον τῆ «δημοκρατίας» τοῦς μὲ σιδερά παραπετάσματα! Κόβονται ὁμως γιὰ τὴν κοινωνικὴ δικαιοσύνη καὶ τὸ λαὸ αὐτοῦ ποὺ τὸ μεγαλομάρτυρα ἑλληνικὸ λαὸ σπέρησαν κι' ἀπ' τοὺς γυμνοὺς τοῖχους τῆς ἐστίας τοῦ καὶ ξεπόλυσαν τέτοιο πένθος στὸν τόπο αὐτὸ, ποὺ δὲν χωρεῖ δικαιοσύνη μὴ κανένα τρόπο οὔτε καὶ σὰν προβάλαμος γιὰ τὸν ἐρχομὸ ἀληθινοῦ παραδείσιου. Στρίβουν τὰ μυστάκια τοῦ παθισμένου κομποσμοῦ καὶ ἀνομάζονται μοναχοὶ τοῦς ἡρώες, σὰν νὰ φανερόνταν ὁ ἠρωισμὸς κι' ἡ ἀνδρεία μὲ πράξεις, ὅπως τὸ παιδομαζύωμα, ποὺ ἀφίει πίσω τοῦς σπαραγμοὺς τῶν μαννάδων ἢ τὰ πνιγμένα δρέψη τοῦ Παρνασσοῦ ἢ ἡ δελήωση τῶν Χριστουγέννων στὴν Κόνιτσα.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι τὸ κακὸ ποὺ δέρνει τόσο πολὺ εἰδικὰ τὴν Ἑλλάδα ἀφῆεται καὶ στὴ γενεοσοφικὴ θέση μὰς, ποὺ μὰς ἐρριξε στὸ σταυροδρόμι τῶν ἀντιπολέμων ρευμάτων. Ἀκόμα καὶ στὸ ὅτι δὲν κινήθηκαν ἔγκαιρα οἱ πνευματικοὶ ἄνδρες καὶ ἡγῆτες τοῦ γένους νὰ διευθύνουν σὲ ὁποῖα κοίτη τὸν ἀγρίο καταρράκτη τῆς λάδας, ποὺ ξεπηδοῦσε ἀπ' τὸ στήθια τοῦ πληθῆος στὰ κοσμογονικὰ χρόνια τῆς κατοχῆς. Στὸ δόρατος ὁμως μένει πάντα ἡ ψυχογμία τῶν ψυχώσεων. Τὸ πλῆγμα τῆς κατατερότητας μὲ τὴ νοσηρότητα τοῦ ἀρριβίστου. Ὁ ὄχλος μὲ τὸ βολωμένο μάτια καὶ τ' ἀνακατεμένα μαλλιά ποὺ δίκωφε κάθε σχέση μὲ τὴν ἀνθρώπινη λογικὴ καὶ ὄδηγεῖται μόνο ἀπ' τὸ ἐκληματικὸ, μεθοδικῶτα καλλιεργημένο εἶναι τοῦ. Ἡ διακήρυξη τοῦ Ζαχαριάδη στὸ 1945, ὅτι ὄλις σταματήσῃ ἡ ἀγγλικὴ ἐπέμβαση, τότε μονάχα τὸ κόμα εἰς τοῦ θὰ λύτῃ μὲς σὲ μιὰ ἐξδοκίμασιν ἡ ἑλληνικὸ πρόβλημα κι' αὐτόματα θ' ἀνατεῖλη

στὸ λαὸ ἡ εὐτυχία...

Ἡ δημαγωγία καὶ ἡ ἐπαναστατικὴ καταληψὴ τῆς ἀρχῆς εἶναι τὰ κυρία χαρακτηριστικά ποὺ θὰ θέσουν σὲ ἐφαρμογὴ τὴ βαυματοουργικὴ συνταγὴ τοῦς. Κι' εἶναι ὀλοφάνερο ὅτι ὅλη τὴ δύναμή τοῦς τὴ στηρίζουν σὲς μᾶζες, ΣΤΟΝ ΑΠΛΟ ΚΟΣΜΟ. Εἶναι εὐκολώτερο νὰ ξεσηκώσῃ κανένας τὶς μᾶζες, παρὰ νὰ τὶς λογικεύσῃ. Πρὸ παντὸς ὅταν μιλά μὲ μυστικισμό, ποὺ ὑπόσχεται παραδείσιους. Οἱ μᾶζες δὲν μποροῦν νὰ παρακολουθήσουν εὐκόλα ἕνα ἐπιστημονικὸ συλλογισμό. Πολὺ εὐκόλα ὁμως μπορεῖ νὰ τὶς συγκινήσῃ. Οἱ μαρξιστὲς ἐπίδειχον καὶ διεκτραγωδοῦν μὲ ἐπιμονὴ τὶς ἀνθρώπινες δυστυχίες, αὐτὲς ἀκριβῶς ποὺ ὁ κόσμος γνωρίζει ἀπὸ πείρα. Κάνουν τὸν ἄλλο, σὰν τὸ λένε αὐτὸ, νὰ κλαίῃ καὶ νὰ ξεσηκώσῃται.

Ἄς φαντασθῆ ὁ Μακρονησιῶτης συνάδελφος νὰ διάβαζε κάπου ἄλλου, ἐξὸν ἀπ' ἐδῶ, τὴν ἐκπομπὴ τοῦ σταθμοῦ τῶν συμφορητῶν σχετικὰ μὲ τὴν βασιλικὴ ἐπίσκεψη καὶ τὶς γενεατικὲς διαστρεβλώσεις πραγμάτων, ποὺ βρίσκονται μὲς στὴν καθημερινὴ μας ἀντίληψη. Εἶμαι βέβαιος πὺς ὅλοι, κατεχόμενοι ἀπὸ λίγη ἢ πολὺ ψύχωση, θὰ δίνουμε λίγη ἢ πολλὴ πίστη. Εἶναι ἡ γλυκίαι σκετεῖναια τῆς ἔλξης τοῦ νέου, ποὺ ἀναταράζεται συνήθως στὴν ἀνάγνωση μυθιστορημάτων καὶ συμπνομε ἕνα μοντένο ἢ ἰδιότυπο ἠρώα τοῦς ἀνεξέζητα ἀπὸ τὸ ποῖον τοῦ. Ἡ ἴδια ἔλξη ἔκανε πολλοὺς Ἑλληνες σὲς παραμονὲς τῆς κατοχῆς νὰ γίνου γερμανόφιλοι.

Ὅμως ἡ ζωὴ δὲν εἶναι μυθιστορημα. Οἱ Γερμανοὶ ἤρθαν καὶ ὑπόστηκαμε τρομερὸ τὸ δόρατος τῆς κατάκτησης. Κ' ἐνὶ οἱ σλαυσοσυμφορητῆς μπει νοβογίνουον στὰ σύνορα μὰς, φθάνουν στὸ σημεῖο νὰ διακηρύττουν αὐτονομίση τῆς μαρτυρικῆς Μακεδονίας, δάζουν μὲλη τῆς καινούργιας ψευτοκυβερνήσεως τοῦς Σλαύους, γίνονται σκληρότεροι κι' ἀπ' τὴν ἀκαμπτὴ ἰδολογία τοῦς — οἱ τυφλωμένοι ἀπ' τὴν ψύχωση δὲν βλέπουν τὶς χιλιάδες τῶν πατριωτῶν ποὺ σφαγιάζονται, ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΠΟΥ ΣΤΕΝΑΖΕΙ. Ἡ ζωὴ δὲν εἶναι μυθιστορημα. Μ' ὅλη τὴν ἐξελικτικὴ πορεία τῆς πρὸς τὸ νέο καὶ τὴν πρόοδο, διέπεται ἀπὸ νόμους γίνωσιους, ἀπὸ πνευματικὲς ἀξίες ποὺ εἶναι νέες πάντα χωρὶς νὰ παλιώνουν. Αὐτὲς ποὺ δημιουργήσαν πολιτισμό. Χωρὶς αὐτὲς τίποτα τὸ μεγάλο καὶ τὸ γύνεικὸ δὲν ὑποεῖ νὰ γεννηθῆ ἀνάμεικτα στὸς ἀνθρώπους. Γι' αὐτὲς ἀγωνίζονται ἀπ' τὸ ἔκκινημα τῆς ἱστορικῆς ζωῆς ἡ Ἑλλάδα καὶ ὁ ἕφωσε τρόπαια πανανθρώπινα. Γι' αὐτὲς ἀγωνίζονται καὶ σήμερα.

ΤΑΚΗΣ ΠΑΝΤΑΖΗΣ

Η ΕΛΛΑΣ ΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΗ ΣΤΗΝΕΙ ΝΕΕΣ ΘΕΡΜΟΠΥΛΕΣ

Γιατί ή σκέψη και τὰ μάτια όλων τῶν ἔθνων, όλων τῶν άλλων χωρῶν, στρέφονται πρὸς ἓνα ἔθνος πού με τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου κατέλαβε τὴν πιὸ λαμπρὴ, τὴν πιὸ ζηλευτὴ θέση; Μπορούμε ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες νὰ καυχώμαστε, νὰ εἰμαστε περήφανοι γιατί γεννηθήκαμε και εἰμαστε Ἕλληνες και νὰ λέμε ὅτι τὴν ξεχωριστὴ αὐτὴ θέση στὴν οἰκογένεια τῶν ἔθνων τὴν κατέχει ἡ Ἑλλάδα μας.

Γιατί οἱ Ἕλληνες πρώτοι συνέλαβαν τὸ νόημα και τὴ μορφή μιᾶς ἀνώτερης κοινωνίας, ἀξιοποίησαν τὴν κοινωνικὴ ζωὴ και τὴν μετέβαλαν αὐτόματα εἰς παγκόσμιο δίδαγμα. Στὴν Ἑλλάδα ἡ ἀξίνα ἔσκαψε τὰ θεμέλια τοῦ Παρθενῶνα και ἡ σμίλη ἔγλειψε τὴ θείκὴ μορφή τῆς Ἀθηνᾶς και ὁ λόγος τοῦ Περικλῆ ἐλόμπρυνε τὴν ἀρετὴ μέχρι τὸν ἥλιο πού φωτίζει τὸν καθαρό οὐρανό μας, ὅταν οἱ ἄλλοι λαοὶ ζῶσαν εἰς τρώγλες κ' ἦσαν ἀγνωσμένοι ἀπ' τὴν ἱστορία.

Γι' αὐτὸ ὅλος ὁ σημερινὸς πολιτισμὸς κόσμος με τὴν πρώτη του ἀνησυχία και ἐπιθυμία για τὴν καλλίτερη ὀργάνωση τῆς ζωῆς του, για τὸν ἐξανθρωπισμὸ και τὴν πρόοδο ἀνασκάλεψε τὶς σπιθές τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος και δακείστηκε τὸ φῶς πού τὸν ὠδήγησε ἀνάμεσα ἀπ' τὰ σκοτάδια του.

Δὲν εἶναι ὅμως τὰ εἰρηνικὰ μόνα ἔργα αὐτὰ πού δημιούργησε και δημιούργει ἡ Ἑλλάδα. Εἶχε συνείδηση τῆς δαρυτῆτος τῆς εἰσφοράς τῆς ἀνάκαθεν και μόλις κινδύνευε αὐτὴ ἡ εἰσφορά νὰ γινῆ παρανόλημα βαρβαρικοῦ ἐπιδρομῶν τὸ ἔθνος προέτασε τὴν ἀσπίδα του νὰ τὴν ἵπρασπίσῃ. Ἐταὶ οἱ ἀγῶνες τῆς Ἑλλά-

δος ἦταν πάντοτε ἀγῶνες για λογαριασμό και ὄφελος ὅλων τῶν ἔθνων, ὁλοκληρῆς τῆς οἰκουμένης. Διεξήγαγε τοὺς πιὸ ὑπεροχοὺς και δικαιοὺς ἀγῶνες, ἀλλὰ και τοὺς πιὸ νικηφόρους. Στέκουν ἐπαξία οἱ ἔργα στοὺς εἰρηνικοὺς ἀγῶνες τῆς μετ' ἡμοῦ, τῆ σμίλη, τῆν ἀξίνα τὸ λογο.

Ἐδειξε και δείχνει ἡ Ἑλλάδα τὸ δρόμο, πού πρέπει νὰ δαδίσῃ ὅλος ὁ κόσμος. Γι' αὐτὸ στοὺς ἀγῶνες τῆς, τοὺς καθὲ εἶδους ἀγῶνες, πάντα εἶχε τὴ συνείδηση ὅτι προμαχεῖ στὶς ἐπάλλξεις τῆς οἰκουμένης. Νὰ γιατί ἔστῃ και ἀργά, ἀπασπούσε πάντοτε τὴ συμπάθεια και τὸ θαυμασμό ὅλου τοῦ πολιτισμένου κόσμου. Νὰ γιατί κατέχει τὴν ξεχωριστὴ θέση στὴν οἰκογένεια τῶν ἔθνων. Εἶναι τὸ στολίδι τῆς Εἶναι τὸ χάρμα τῶν ματιῶν, πού συμβολίζει καθὲ ὠραίο και εὐγενικό.

Σταλίζει λοιπὸν ἡ Ἑλλάδα τὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου πάνω στὴ γῆ ὅπως τ' ἄστρο τῆς αὐγῆς τὸν οὐρανό, ὅπως τὰ δέντρα τὴν ὄψη τῆς γῆς. Νὰ τὴν πάλι σήμερα ὁδηγὸς στο μεγάλο ἀγῶνα τῶν ἔθνων ἐναντίον τοῦ νεοβαρβαρισμοῦ και ἀπαράμιλλος πρωταγωνιστῆς. Με τὸ σπαθὶ τῆς χαράξει καινούργιους δρόμους στὴν ἱστορία και με τὸ πνεῦμα τῆς φυλακεί τὰ ἔργα τῶν πολιτισμῶν και στήνει νέες Θερμοπύλες. Ἀκόμη ἐξακολουθεῖ νὰ στήνει τρόπαια μαχῶν κ' ἔργο πολιτισμοῦ. Ἀκόμη δίνει στὸν κόσμο Παρθενῶνες πού ὠφόνονται πιὸ φηλὰ ἀπὸ τὶς κορυφές τῶν Γράμμων. Εἶναι οἱ ἀσπρὲς κολώνες τοῦ ἀπερίττου, σεμνοῦ κ' ἀγνοῦ μεγαλείου τῶν ἀνδρείων τῆς πού ἔχει γι' ἑστώμα τὴν πούλια και για ἄκρηπὴ τὸν ἴδωμο οὐρανό. Σ' αὐτὴ τὴ λιτὴ και συν-

ταραχτικὴ λάμψη λύγισαν ἀπ' τὸν ποσειωνιο καιρο τὰ γόνατα τῶν βαρβαρῶν. Ποιὸς θ' ἀμφισβήτησῃ ὅτι δὲν θὰ ὀγῆ και τώρα νικητρία ἀπ' τὸ σκληρὸ ἀγῶνα πού διεξάγει πού τὴ σημασία του τὴν κατανόησε σήμερα πιὰ ὅλος ὁ κόσμος κ' ἀρχίζει νὰ τὴν ἐπυμνίζετα κ' ὁ ἴδιος.

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἔχει πλέον διανοσθητὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου πού τὸν ἀπειλεῖ και ἐνωμένος σ' ἓνα χαλύδδινο σύνολο, μάχεται διά τὴν ἀξιοπρέπειάν του, διά τὴν ὑπαρξίν του. Οἱ νέες Θερμοπύλες, πού στήνει ὁ Ἑλληνικὸς ἥρωισμός, φωτίζονται ἀπὸ τοὺς πυρσούς τῆς δόξης, πού ἀναφαν οἱ ἀθάνατοι πρόγονοί μας στὴν τρισχιλιετὴ διαδρομὴ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ πρόγονοί πού παραστήκουν σὲ καθὲ ἀγῶνα τοῦ ἔθνους, διαπρήσιοι κήρυκες τοῦ Ἑλληνικοῦ μεγαλείου τοῦ χρόου και τῆς τιμῆς. Εἶναι βεῖα ἐπιταγὴ νὰ δημιουργήσῃ, και θὰ δημιουργήσῃ, πάντα καινούργια κλέη και παιάνες νικητηρίους. Ἐμπρὸς λαῖπὸν με τὸν πυρσὸ τῆς Ἑλλάδας ἀπὸ χέρια σὴν γνήσιο ἀπόγονοι τῶν Τριακοσίων. Ἐμπρὸς με τὸν πυρσὸ τῆς Ἑλλάδας νὰ διώξομε ὅπως πάντα τὶς φάλογγες τοῦ κακοῦ και νὰ διασώσῃμε τὸν πολιτισμό.

στρ. Ν. Μαρκοβίτης

ΤΟ ΔΩΡΟ ΤΟΥ ΝΙΚΗΤΑΡΑ

Μετὰ τὴν μάχη τὸ Βαλτεταῖο ὁ Νικητάρης ἔστειλε τὸν γνωστὸ λαϊκὸ ποιητὴ—τὸν Τσομπανᾶκο—(κοντὸ, μαῦρο και κουτσὸ μὰ με φλόγα σὰν τοῦ Τυρταίου) για δῶρο ἓνα ἀλογο.

Ὁ Τσομπανᾶκος δέχτηκε εὐχάριστα τὸ δῶρο και σ' ἀπάντηση τοῦστειλε τὸ παρακάτω ἔμμετρο σημείωμα:

Τὸ δῶρο σου Νικητάρᾶ
"Ἄλογο χωρὶς οὐρᾶ
"Ἡ μοῦ στέλνεις και κριθᾶρι
"Ἡ σοῦ στέλνω τὸ τομάρι.

ΕἶΧΕ ΠΙΚΡΑΝ ΠΕΙΡΑΝ

"Ἡ Ρώσικὴ Κομμουντατοῦρ τῆς Βιέννης συνέλαβε, ὅπως πάντα, ἀνευ λόγου μίαν ἠλικιωμένη καλογρηγᾶ. και ἤν ἐκλείσει ἀτὰ κρατητήρια.

Ὁ Ρώσος στρατιώτης πού τὴν ρουρούσε τὴν ἀκούγε διαρκῶς νὰ ἰουρμουρίζῃ. Νευριασμένος τὴν ρώ-
ᾶ:

—Τὶ μουρμουρίζεις γρηγᾶ;
—Προσεύχομαι, παιδί μου, στὸν Θεὸ αὶ τὸν παρακαλῶ νὰ σὲ στείλῃ στὸν Ἰσράδδισο.

Και ὁ Ρώσος ἔχοντας πικρὰν πείραν περὶ «Γιαραβείσου» σπεύδει εἰαστικά νὰ τῆς πῆ:

—Ὅχι, γρηγᾶ μου, εὐχαριστῶ. Προτιμῶ νὰ μείνω ἐδῶ στὴν Βιέννη!.....

'Απ' τὴ ζωὴ μας στὸν καγαυλισμὸ

—Ρε Κρεμύμα, τί ἔβαλες τόσο νέφτι στὴν μπογιά και τὴν χῶσαμε! !...

‘Οστόλος μας στη Ν. Γαλλία

Υπάρχουν σελίδες της πρόσφατης Ιστορίας του Β. Ναυτικού, που είναι άγνωστες στο μεγάλο κοινό. Σελίδες όμως τρανές που δόξασαν το ελληνικό όνομα. Σάν θα γραφούν και άλλες ο ελληνικός λαός μάθητή συμβολή του Β. Ν. μας στον τελευταίο πόλεμο θα νοιώθει δίκαιη υπερηφάνεια. Μπορούμε να πούμε πως δεν υπάρχει επιχείρηση του συμμαχικού στόλου, που να μη συνέβαλαν σ' αυτήν —και μάλιστα αποφασιστικά— τα λίγα μα γεράτα ηρωισμό κι' αταπάρνησι πολεμικά μας πλοία.

Ήταν καλοκαίρι του 1944. Το λιμάνι της Νεαπόλεως που ως τότε χιές ήταν έθνη και σήμερα τιθασσομένο υπηρετούσε τον άγωνα μας, παρουσιάζει την εικόνα κυψέλης καθώς όλα δρισκόνταν σέ κίνησι. Τα καράβια που ήταν εκεί ελληνοποιημένα δρισκόντουσαν σέ συνεχή όργανισμό προετοιμασίας. 'Ανάμεσα σ' αυτά και το αντιτορπιλικό μας «Θεμιστοκλής». 'Όλα μεγάλαν, ότι κάτι τώ έκτεκτο, κάτι τώ εβγαλόν πρόκειται ν' ακολουθήσει. Οι μέρες κυλούσαν και μαζί τους άνθρωποι, αυτοκίνητα, τάνκς και καράβια κινούνται λές ψυρικά κι' άνυπόμονα να τελειώσουν μιά ώρα άρχητερα. 'Εξάφνα βήτασε ή διαταγή να πλειούσουμε στήν άποδοβάρα της Σάντα-Λουσία για άνευδισμμό. Βλήματα πυροβόλων, υπόμηδες, καπνογόνα, υπονομούσεις, χειροβομβίδες, γυμίζον τον «Θεμιστοκλή» μας. 'Όλοι δουλεύουμε μ' ένθουσιασμμό μα πριν καλά-καλά προλάβουμε να τελειώσουμε τή φόρτωση μιά νέα διαταγή μας φέρνει στή Σαλέρνο. 'Όταν βρεθήκαμε άγκυροβολημένοι στή λιμάνι του Σαλέρνο ανάμεσα στή μεγάλα άποδοτικά πλοία τή γεμάτα στρατό, φάνηκε εκάθαρα πιά ότι οδεύουμε για μεγάλη άποδοσι. Πού όμως; Μήπως στήν 'Ελλάδα;... 'Η καρδιά μας σείχτηκε με τήν Ιδέα, ότι ήταν πιθανό να άντικρούσαμε επί τέλους τήν πατρίδα, που τόσο είναν νωσταλήσει και ίσως να τήν ελευθερώναμε. Οι σκέψεις αυτές με όλη τήν άνυπομονή σέ έχουν τέτοιες όρες, τριγυρίζον στή μυαλό μας, όταν τή άνημερώνα κτύπησε έγερσι και είναν τήν άπάρσι. 'Εγιναν σύντουσ άλλες οι προετοιμασίες για τώ φεγγί και ξεκινήσαμε πρώτοι, κάνοντας ελιγμούς γύρω από άποδοτικά καράβια που συνοδεύαμε. 'Όλοι στίς θέσεις μας, άνυλιπτε συνεχίζαμε τώ ταξίδι και τώ ρόλο μας, που βύμιζε μαντρόκυλο που εαγρηνισ προπτατευοντας τώ κοπάδι του. Τό εώθημα όμως είναν άναπάντητο. Πού πάμε; Τή λεπτά περνούσαν, οι ώρες έφευγαν και ή άγώνια τώ άγνώστου έσφιγγε πιά τώ τήν καρδιά μας. 'Από τήν κατάστασι αυτή μας εβγαλε μιά φωνή... «'Απαντες κλήσι στή πρόστειγο». 'Η άνακούφισις ήλθε. 'Επί τέλους κάτι θα μωσάιναν. Σέ

μιά δευτερόλεπτα δρισκώμαστε όλοι στή γραμμή και στή μέση ο κυβερνήτης μας άντιπλοίαρχος Σαρής, που τώ πρόσμω τώ ελαμπε από χαρά. 'Αρχισαν να μιλά. Γύρω άπλωνόταν ήσυχία άπόλυτη. Μεγάλη τιμή για τήν πατρίδα και για μας. 'Η νησομνη που συνοδεύουμε άποτελείται από διαλεκτούς κομάντες που θα τούς άποδοβάσουμε στίς 10 τώ βράδυ στή 3 όχυρωμένα νησιά τώ λιμανιού τής Τουλένας. Μέχρι τή 12 τή όχυρά πρέπει να έχουν καταστραφή. 'Η δλη έργασι πρέπει να γίνη χωρίς να προδοθή ή άποδοσι. 'Από πίσω μας έρχονται χιλιάδες πλοία από όλα τή λιμάνια τής Μεσογείου. Μέχρι τή 2 πρέπει να έχη σχηματισθή τώ προγευωμω και οι σύμμαχοι ν' έχουν στή διάθεσι τους τώ πρώτο αεροδρόμιο. Μετά τώ τέλος τής άποστολής μας πρέπει γρήγορα να πλειούσουμε για να συνοδεύουμε άλλη νησομνη που έρχεται από τήν Τύνιδα. Μαζί μ' αυτήν έρχεται και άλλο ελληνικό πλοίο ο «Κανάρης» και δύο άποδοτικά μας. Με τήν άνάθεσι αυτής τής άποστολής, είναν άποδοσι νησι γιατι άντιπροσωπεύουμε τήν πατρίδα μας και έκδικούμε τώ μαρτύριό της. 'Ο Θεός μαζί μας. Ζήτω ή 'Ελλάδα μας.

Καμαρωτός και υπερήφανος ο «Θεμιστοκλής» επί κεφαλής τής πομπής — γιατι ο κυβερνήτης του ήταν ο αρχαιότερος των κυβερνητών — έπλεε στή καθήκον περιτοχιζομένης από τή θεύρα άποδοτικά πλοία. Πρέπει να ζήση κανείς αυτές τή σιγιμές για να νοιώση όλο τους τώ μεγαλειό.

'Επάνω σ' αυτήν τήν έξαρση όμως ήλθε μιά βλάβη στίς μηχανές τώ καραβιού μας και σταυατήσαμε τόν πλώ μας. Αυτή τή δύσκολη σιγιμή θαυμάστηκε τώ ελληνικό δαιμόνιο. 'Όλοι οι άνδρες τώ πληρώματος μεταβλήθηκαν σέ άκίνητη μηχανή και με τή βοήθεια τής ελληνικής είνουσις και τώ πνευτός που φέρνει ή άναμνη τής βράσεως σέ χρόνο διλιγώτερο τής ώρας, είναν έπισκευασθή ή μηχανή μας και ξεκινούσαμε, άγκυρομαχίντας να εθάσουμε τήν ύπόλοιπη νησομνη. 'Όταν οι 'Αγγλοι μας είναν να τούς εθανουμε πλειονας κανονικά, δέν μωσραν να κρύφον τόν θαυμασμμό τους για τήν έπιτυχια μας και μετά από ήμερες δεγώματε γι' αϊτή τή συγχορηθρία τώ 'Αγγλω ναυάρχου.

Τώρα τή πλοία προχωρούσαν άργά και σιωπηλά, σαν φαντάσματα, λές και ψυχή δέν δρισκόνταν μέσα σ' αυτά, κι' άς ήταν γεμάτα από χιλιάδες κόσμο. Σάν ήρθε ή ώρισμένη ώρα είναν σέ εθάσι στή σιγιμή που είναν ώρισθή για τήν άποδοσι τών

κομάντες. Τ' άποδοτικά πλοία έρριξαν τής βάρκες των κι' άρχισαν να δγαίνουν στρατιώτες και εφόδια. 'Η δουλειά αυτή πραγματοποιήθηκε με τέτοια γρηγοράδα και μυστικότητα, ώστε να μη σημειωθή καμιά άντιδρασις εκ μέρους τώ εχθρού.

Μέσα σ' αυτή τή σκοτεινή νύκτα ο «Θεμιστοκλής» πηγαίνόχρονταν, φρουρός ή κοίμητος τής συντελούμένης άποφασιστικής επιχείρησης. Κι' όταν τήν ώρισμένη ώρα πέρασε τώ σήμα ότι ο αϊφνιδισμμός έπέτυχε άπολύτως, ή ίκανοποίησι μας ήταν άπερίγραπτη. Νοιώσαμε ότι ή τόσο δύσκολη αρχή τώ δευτέρου μετώπου είναν πραγματοποιήθη. Και ο «Θεμιστοκλής» μας είναν συμβάλλει τεράστια στήν έπιτυχια αυτή. Τά νέα έρχόντουσαν τώ ένα μετά τώ άλλο. Τό προγευωμω είναν ήδη σχηματισθή... Τό πρώτο προχέριο αεροδρόμιο ήταν στή χέρια των συμμαχικών δυνάμεων. 'Όταν τή άνημερώνα ήλθε ή διαταγή να πλειούσουμε προς συνάντησι τής νέας νησομνης που έρχόταν από τήν Τύνιδα, ή συμμαχική θέσις είναν πιά σταθεροποιηθή. 'Ηταν πραινό όταν φάνηκε ή νέα αυτή νησομνη που ήταν μια ήπ' τις μεγαλυτέρες τώ πολέμου. 'Αντικρίζοντας τής χιλιάδες τώ εάρτια των λιμπερτου, νόμιζε κανείς πως εαφνικά εαφύρωσε μέσα στή θάλασσα ένα τράγγιο δάσος. Και γύρω-γύρω τώ πολεμικά σκάφη. 'Ανάμεσα απ' αυτά ξεχωρίζει και τώ δικό μας αντιτορπιλικό «Κανάρης» και τώ δύο άποδοτικά μας. Στή άντικρουση τήν καραβιών μας και σέ μιά κατάλληλη σιγιμή, σπείσαμε να τούς χαιρηθούμε. Τί ήταν αυτή ή σιγιμή... Πραγματικά τέτοιες συγκινήσεις σπάνια κανείς νοιώθει στή ζωή του. Κι' όταν από τή σημαίες μας κατάλαβαν τή πληρώματα των γύρω καραβιών περι τίνος έπρόκειτο οι δικές τους ζητωκραυγές προσέθηκαν στούς δικούς μας εζάλλουσι χαιρητισμούς. Και ή πορεία συνεχίζεται κάτω από τήν σκέπη 2.000 αεροπλάνων.

Λίγες ήμερες άργώτερα ο ραδιοφωνικός σταθμός τώ Λονδίνου, μετέδιδε σ' όλο τον κόσμο τή νέα τή σχετικά με τή μεγάλη αυτή άποδοσι τής Νοτίου Γαλλίας και μεταξύ των άλλων είναν: «Τά ελληνικά πολεμικά «Θεμιστοκλής» και «Κανάρης» μαζί με 2 άρματαγών άντιπροσώπευσαν τήν 'Ελλάδα κατά τήν άποδοσι αυτήν, άποδειξαν δια μίαν άκόμη φορά, ότι ή 'Ελλάς άγωνίζεται πρωτοπόρος για τή ελευθερία των λαών. Οι λού όλου τώ κόσμου τήν εύγνωμονού. Ζήτω ή 'Ελλάς.

Τί άλλο μπορούμε είναν να προσθέσουμε;

ΑΓΑΝ ΧΟΝΔΡΟΓΙΑΝΝΗΣ
'Υπαξ)κος Β. Ν.

ΜΩΡΑΙΝΕΙ
ΚΥΡΙΟΣ...

Ἡ ὀλοκληρωμένη μεγαλοφυΐα

(Ο ΣΤΑΛΙΝ ΕΠΟΙΗΣΕ ΤΑ ΠΑΝΤΑ!!)

Είναι ἀληθινὰ ἐκπληκτικὸ τὸ πόσο ζεσταίπωτα ἡ Σοβιετικὴ προπαγάνδα ἀδίκει τὴν ἀντίληψη τοῦ Ρωσικοῦ καὶ κυρίως τῶν ἐλευθέρων λαῶν τῆς γῆς. Ἐνῶ ἱσχυρίζεται καὶ διασαλπίζει ὅτι ἐν ἀντίθεσει πρὸς τὰ ἀστικά προσωπικά, ὅπως τὰ λέει, κόμματα τὸ δικό της λόγος τῆς... δημοκρατίας μέσα στους κόλπους του ἀποκλείει τὴν δημιουργία ὑπερφιάλων ἀντιλαϊκῶν τύπων, φθάνει στὸ φλιβερό κατάντημα νὰ καθιερώη μιὰ καινούργια βρσηκία μὲ κύριο χαρακτηριστικὸ τὴν προσωπολατρεία τοῦ ὕψλους τους σὺνθετη, τοῦ κόκκινου τῶρου Στάλιν, τὸν ὁποῖον ἡ Σοβιετικὴ ἔγκυκλοπαίδεια τὸν ἐμφανίζει: μεγάλον φιλόσοφον, στρατηλάτην, τεχνικόν, καλλιτέχνην, γεωπόνον, πολιτικόν, ὄργανωτὴν καὶ διδάσκαλον.

Ἄλλ' ἂς ἀναδιψάσουμε τίς... πηγῆς τους καὶ εἰς διαβάσουμε τὰ φηναφήματα τους, πού δείχνουν τὴ διανοητικὴ τους κατάστασιν καὶ τὸ κατάντημά τους.....

Εἰς τὸν αὐτοτελῆ τόμον τῆς Μεγάλῃς Ρωσικῆς Ἐγκυκλοπαίδειας περὶ Σοβιετικῆς Ἐνώσεως ὁ στρατάρχης Στάλιν ἐπιτυνώνεται μὲ ἀποφασιστικὴν συμβολὴν εἰς τὴν ὄργανωσιν τῆς ἐργασίας, τὴν οἰκονομίαν, τὴν διοίκησιν, τὴν νομοθεσίαν, τὸ ἐμπόριον, τὰ δημόσια οἰκονομικά, τὰς μεταφοράς, τὰς τηλεπικοινωνίας, τὴν βιομηχανίαν, τὴν γεωργίαν, τὰ οἰκονομικὰ τῶν Δήμων, τὴν παιδείαν, τὴν ἱστορίαν, τὴν ἐπιστήμην, τὴν φιλολογίαν, τὴν ἀρχιτεκτονικήν, τὴν ζωγραφικὴν, τὴν μουσικήν, τὸ θέατρον, τὸν κινηματογράφον, τὴν ἀνάπτυξιν τῆς δημοσιογραφίας, τὸ ραδιοφῶνον, τὰς ἐργατικὰς ἐνώσεις καὶ τὴν βρσηκίαν. Τὰ μόνα ἄρθρα εἰς τὰ ὅποια δὲν μνημονεύεται ὁ Στάλιν εἶναι τὰ περὶ δημοσίας ὑγιεινῆς, κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων καὶ γλωσσῶν. Ἄλλὰ καὶ πολλὰ ἄλλα σοβιετικὰ βιβλία, περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδες δὲν ἀφήνουν εὐκαιρίαν, ὅπου νὰ μὴ ἀναφέρουν, ὅτι ὁ Σοβιετικὸς ἡγέτης δὲν συνέβαλεν εἰς τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον κλάδον τῆς δημοσίας, τῆς οἰκονομικῆς, τῆς ἐπιστημονικῆς ἢ τῆς καλλιτεχνικῆς ἀναπτύξεως εἰς τὴν Ρωσίαν.

Συνεργάτης τοῦ γνωστοῦ ἀμερικανικοῦ «Νιουσγουόρκ» εἶχε τὴν ὑπομονὴν νὰ συγκεντρώσῃ ἀρκετὰς σχετικὰς παραγράφους ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω ἀναφερθέντα δημοσιεύματα, ἐκ τῶν ὁποίων παραθέτοιν μερικὰ:

—Ὁ Στάλιν συνέταξε τὰ σχέδια διὰ τὴν τεχνικὴν ἀνάπτυξιν τῶν σοβιετικῶν εἰδηροδρόμων (Σοβ. ἔγκυκλοπαίδεια σελ. 976)

—Ὁ Στάλιν συνέλαβε τὴν ἰδέαν τῆς ἐργασίας σταθμῶν τρακτέρ εἰς τὴν ὑπαιθρον ὡς μέσον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς μηχανικῆς καλλιέργειας (Σοβ. ἔγκυκλοπαίδεια σελ. 852)

—Ὁ Στάλιν εἶναι ἐξοχος φιλόσοφος. Ἐδωκεν ἀπαντήσεις εἰς ὅλα τὰ βασικά προβλήματα τῆς ἀνωτέρας φιλοσοφίας (σελ. 1279)

—Ὁ Στάλιν κατέβαλε μεγάλας φροντίδας διὰ τὴν ὄργανωσιν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐπιστήμης (σελ. 1289)

—Αἱ φυσικαὶ ἐπιστήμαι προώδευσαι ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Στάλιν, ἡγέτου τοῦ σοβιετικοῦ λαοῦ (σελ. 1294)

—Ὁ Στάλιν ἔδωκε τὴν ἰδέαν τοῦ σοσιαλιστικοῦ ρεαλισμοῦ εἰς τοὺς σοβιετικούς ἐργάτας τῆς τέχνης. Ἐδωκεν ἐπι-

σης τὸν ὄρισμόν τοῦ ρόλου τοῦ συγγραφέως εἰς ἓνα σοσιαλιστικόν κράτος (σελ. 1472)

—Ἡ ἐπιτυχία τῆς σοβιετικῆς δραματικῆς τέχνης συνδέεται ἀμέσως μὲ τὰς ἀδιαλείπτους προσπάθειας τοῦ Λένιν καὶ τοῦ Στάλιν (σελ. 1494)

—Ὁ Στάλιν ἀνέπτυξε τὴν ἰδέαν τοῦ σοσιαλιστικοῦ ρεαλισμοῦ εἰς τὴν ζωγραφικὴν (σελ. 1501)

—ὑπὸ τὴν ἐξοχὸν ποδηγέτησιν τοῦ Στάλιν ἐνεβαρύνθη τὸ ρωσικὸν δημῶδες ὄσμη (σελ. 1557)

—Ὁ Στάλιν ἀνεγνώρισε καὶ προώθησε τὸν μορφωτικὸν ρόλον τοῦ κινηματογράφου (σελ. 1607)

—Ὁ Στάλιν ἔδωκε προσωπικῶς τὴν γραμμὴν διὰ τὴν κατὰστρωσιν τῶν σχεδίων ἀνοικοδομησεως τῆς Μόσχας (Σοβ. Δελτίον Πληροφοριῶν, 8 Ἀπριλίου 1949)

—Ὁ Στάλιν ὑπὲρῆκεν ἐμπνευστὴς ἔλων τῶν στρατηγικῶν σχεδίων τοῦ πολέμου (ἄρθρον τοῦ στρατάρχου Κόνισφ, εἰς τὸν Ἐρυθρὸν Ἀστέρων 27-2-49)

—Τὸ σχέδιον διὰ τὴν ἀναβάσωσιν τῶν στεππῶν ὑπὲρῆκεν σχέδιον τοῦ Στάλιν (ἱδέσθαι 13-4-49)

—Πρότυπα ἐπιστημονικῶν στατιστικῶν ἀναλύσεων περιέχονται εἰς τὰ ἔργα τοῦ συντρόφου Στάλιν καὶ οἱ στατιστικοὶ ὀφείλου νὰ τὰ ἀκολουθοῦν (Πλανόγιε Κοζιάιστβο, Σεπτέμβριος 1948)

—Ὁ σύντροφος Στάλιν ἐπαίξε κύριον ρόλον εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ προγράμματος τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνούς. Καὶ ἡ τελευταία ἀπόφασιν τῆς Κομιντέρν φέρει τὴν ἰχνη τῆς ἰκανότητος μακρῆς προοπτικῆς, ἡ ὁποία διακρίνει τὸν Στάλιν (Συναπτικὴ Ἱστορία τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνούς)

—Ἡ ἀγάπη τοῦ Στάλιν πρὸς τοὺς

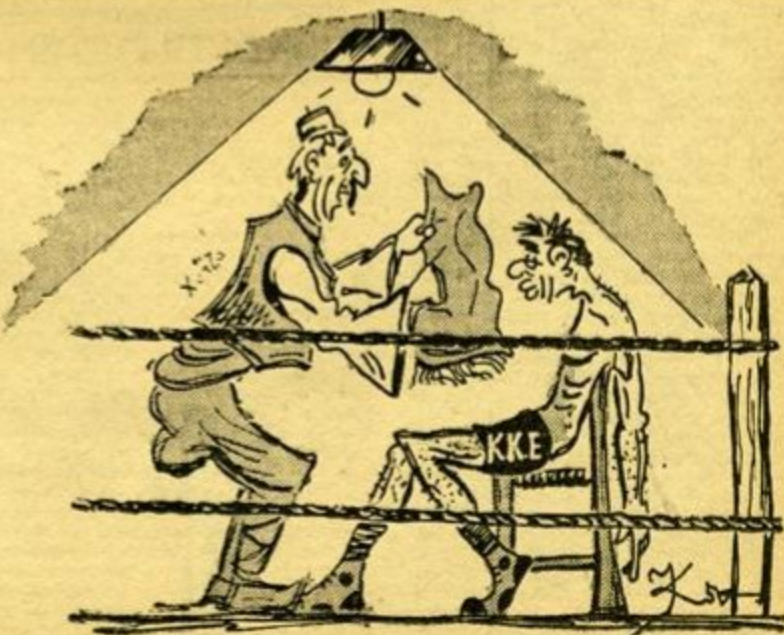
μεγαλύτερους συγγραφεῖς τοῦ παρελθόντος, αἱ διδασκαλαὶ τοῦ περὶ πολιτισμοῦ... παρέσχον τὴν θεωρητικὴν βάση διὰ τὴν ὀρθὴν κατανόησιν τῆς κλασσικῆς κληρονομίας καὶ τὰς προοπτικὰς τῆς ἀναπτύξεως τῆς σοβιετικῆς τέχνης. (Φιλολογικὴ Ἐφημερίς, Τεύχος 41, 1948)

—Ἡ ἐπιστήμη μας εἶναι εὐγνώμων, ἀγαπητὴ σύντροφε Στάλιν, διὰ τὴν συμβολὴν σας εἰς τὰς καλύτερας ἐπιτεύξεις τῆς καὶ τὴν προοδευτικὴν τῆς ἀνάπτυξιν. (Ἐπιστολὴ τῆς 14)9)1948 τοῦ προέδρου τῆς Ἀκαδημίας Ἱατρικῶν Ἐπιστημῶν πρὸς τὸν στρατάρχην Στάλιν)

—Αἱ ἐξοχοὶ ὁδηγοὶ τῆς ἀνάπτυξιν τοῦ Στάλιν καὶ αἱ συζητήσεις του μὲ συνθέτορας καὶ φιλομουσικῆς ἡσυχαστὴν μεγάλην ἐπίδρασιν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς σοβιετικῆς μουσικῆς.

—Ὅλοι γνωρίζουν τὴν μετριοφροσύνην τοῦ Στάλιν, τὴν ἀπλότητά του, τὴν μεριμνᾶν του διὰ τὸν λαόν καὶ τὸν τρόπον του νὰ πληττῆ χωρὶς σίκτον τοὺς ἐχθροὺς τοῦ λαοῦ. Ποίαις ἄλλαις καλυτέρας ἀρετᾶς θὰ ἠδύνατο νὰ ἔχη ἓνας διδάσκαλος διὰ νὰ εἶναι σεβαστὸς ἀπὸ τοὺς μαθητὰς του; (Ἐφημερίς τῶν Διδασκάλων, τεύχος 21, 1947)

Σὲ ὅλα λοιπὸν εἶναι μέσα ὁ «σύντροφος» Στάλιν καὶ παντοῦ ἔχει δάσει τὴν σφραγίδα τῆς προσωπικότητος του!! Πού τίς βρῆκε ὄμως τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς ἐστρατιωτικῆς; Μήπως τίς πήρε ἀπ' τοὺς ὑπόλοιπους συνεργάτας του καὶ τὰ 160 ἑκατ. ὑπῆκοους του, πού ἔμειναν ἔτσι κατὰ φυσικὴν συνέπεια χωρὶς καμμιά ἄλλη ἰκανότητα αὐτὸς ἀπ' τὸ λιβάνισμα τοῦ μεγάλου ἀρχηγοῦ.

Ὁ καλλίτερος μάντζερ τῶν Σλαουσσυμμοριτῶν.

«Αν μέσα στο ταγμα μου έχω προσελκύσει τη συμπάθεια και την εκτίμηση των ανωτέρων μου, το οφείλω στην καλή μου συμπεριφορά, και περισσότερο γιατί έχω συνειδητοποιήσει τα δύο βασικά προσόντα που χαρακτηρίζουν ένα καλό στρατιώτη: την πειθαρχία και την αξιοπρέπεια. Και πρέπει να σας πω ότι την πειθαρχία τη συνήθισα στο στρατό και τη δρῆκα μάλιστα του γούστου μου, την δε αξιοπρέπεια την είχα φέρει από το σπίτι μου, μαζί με το αξιοπρεπέστατο άτομο μου. Μάλιστα αγαπητοί μου! Η αξιοπρέπεια και η καλή συμπεριφορά απέτελεσαν πάντοτε την βάση και τον γνώμονα των πράξεών μου. Πίστευα πάντοτε πως η ευγένεια είναι το θεομέτρο του πολιτισμού για κάθε άτομο και πως η αξιοπρέπεια, σημειώνει το έλεος της προσωπικότητας κάθε ανθρώπου. Έτσι, φροντίζα να είμαι πάντα ευγενής και αξιοπρεπής, όπως αρμόζει σ' ένα καθώς πρέπει κύριο σαν τον αφεντιά μου. Γιατί εδώ που τα λέμε, δεν είμαι κανένα ανθρωπάκι εγώ και πριν έλθω στο στρατό είχα τη θέση μου και τον τρόπο μου. Σπίτι δικό μου στα Πετράλωνα — δύο και κουζίνα — και τ' ένα μου φιγουράριζε στην Κεντρική αγορά του Πειραιώς «Κλέαρχος Κοκκινόσπιτερος — Έλληες Καραμών — Φάβα Σαντορινής — μανταλάκια για τὰ ρούχα». Άλλά, τί σημασία μπορούν να έχουν αυτά, όταν τόχεις μέσ στο αίμα σου να είσαι αξιοπρεπής... Κι' εγώ δεν έννοουσα να κάνω καμιά υποχώρηση εις δόρας της αξιοπρεπείας μου. Έπειρα αϊφνης κάθε πρωί τόν 'Ηλεκτρικό Σιδηρόδρομο για να πάω στόν Πειραιά κι' έδλεπα πλήθος να σπρώχνεται μπροστά στις πόρτες για να πιάσει θέση. «Αυτό — έλεγα — δείχνει έλλειψη καλής ανατροφής» και κουνούσα το κεφάλι μου με οίκτο. Περίμενα λοιπόν κάθε φορά, να μη έλο αυτό το άνηθο μονοπλήθος και τελευταίος έμπαινα εγώ αξιοπρεπής, όπως ταιριάζει σ' έναν καθώς πρέπει κύριο σαν και μένα. Βέβαια, ταξίδευα πάντα όρθιος, διατηρούσα όμως την λεπτότητα του χαρακτήρος μου. Μιά μέρα από τις πολλές, παραδόξως, δρῆκα ένα κάθισμα κενό και κάθησα με αξιοπρέπεια. Στο Θησείο μπήκαν κι' άλλοι. Κοντά μου ήρθε και κάθησε όρθη μία κυρία, τριάντα περίπου χρόνων καλοντυμένη και έμφανισιμη. Η αξιοπρέπεια μου έπέβαλε να σηκωθώ και να παραχωρήσω τη θέση μου στο άδύνατο φύλο. Σηκώθηκα λοιπόν άμέσως και δείχνοντας τη θέση μου στην κυρία, είπα: «Καθήστε παρακαλώ!» Είδα πως κοινοστεκότανε.

«Περάστε κυρία μου!» έπαρέλεβα.
«Και γιατί; με ρώτησε έ-

ΕΥΔΥΜΟΓΡΑΦΗΜΑ Η ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ ΤΟΥ

ΤΟΥ ΣΠ. ΔΕΜΕΝΑΓΑ

νώ με κίτταζε με ψυχρό πα, μη δρίσκοντας να πώ καλύτερο.
«Μά... γιατί... πρέπει! Ει- «Και γιατί πρέπει δηλαδή!

—Φοράς και γραβάτα! Καπίστρι σου χρειάζοτανε!

Περίπετειες του 'Ανοξίμανδρου

Η ΑΝΤΙΓΟΝΗ

«Ω! Μούσα άσπλαχνός τόν λογισμόν μου έκαμες σκόνην και με τσαλάκωσες την σουκαριάραν την 'Αντιγόνην.

«Ήγουν έν Τάγματι από θεάτρου και μετά κλέους είδον να παίζεται ή τραγωδία του Σοφοκλέους.

Καγώ ένώπιον της 'Αντιγόνης ήης τσας μδρας ύλαυσου με τό ρολάι δύομιση ώρας.

«Γυνή! έξαιρετος. «—είπον ένδούλιχο έφισά νάσαι άρα; επού μούχεις κάμ; «ψυχήν και σκόνην τόσσον... μανδάρ;

«Πρέπει σφεύκτως ενά είσαι θήλυ επρώτου όνόματος και μ' τόν Δία εάνυπερβέτως εμέγιστος... κόμματος.

Μ' αυτές τας σκέψεις και με καρδίαν χοροπηδούσαν ταχέως έσπευσον την έπομένην να δώ την Μούσαν.

«Θέλω, τούς είπον «τήν 'Αντιγόνην εκάθως γνωρίζετε. «Καθήστε λίγο εμοί άποκόιθησαν «γιατί... ξυρίζεται.

«Κατάρα! εκραζον «για έξηγήσατε; είπον με θάρρος και τότε έυαθον πως ή λεγάμενη ήταν... θανάσιμος! 'Ανοξίμανδρος. (Διά τό πιστόν) ΣΠΥΡ. ΔΕΜ.

Μπα! Και είμαι άνάπηρη ή θέλεις να μάς παραστήσει τόν τύγνη;

«Με συγχωρείτε. εφέλλισα, νόμισα πως...

«Τί νόμισες; Ότι ήμουν καμιά γρῆ; Δεν ντρεπομαστε λέω εγώ!» Κι' άρχισε έν να ύβρεολόγιο, γιατί λέει την είχε βίξει και τά τιαούτα. Όλο το δαγόνι σχολιάζε τό περιστατικό, κι' εγώ φαίνεται θα είχα πολύ ήλίθιο ύφος γιατί δυο κορίτσια που ήταν άπέναντί μου, είχαν ξεκαρδιστεί στα γέλια. Όταν φθάσαμε στην Καλλιθέα έσπευσα να δω στενωχωρημένους, ένώ με συνώδευαν τό χαχαχά τόν κοριτσιών.

Τό περιστατικό αυτό μέκανε να πάρω μία άπόφαση, που δεν ταιριάζε δέβαια στο χαρακτήρα μου, άλλα ήταν άπαραίτητη, για ν' άποφύγω κανένα καινούργιο ρεζιλίκι. Απεφάσισα δηλαδή να μην προσφέρω πια τη θέση μου σε καμμία περίπτωση. Έτσι κι' έγινε. Έμεινα φυσικά τελευταίος, όπως πάντα, αλλά ό κόσμος να χαλός δεν έπρόκειτο να σηκωθώ από τό καθισμά μου.

Ένα πρωινό δρῆκα θέσι και ταξίδευα, σκεπτόμενος τη ματαιότητα τών έγκοσμίων. Στην Καλλιθέα μπήκαν κι' άλλοι και κοντά μου στάθηκε μία μεσόκοπη παχεία γυναίκα Κανά-δυο φορές προσέξα ότι με κίτταζε περίεργα άλλα δεν έδωσα προσοχή. Σε μία στιγμή άκουσα να λήθ δυνατά:

«Χαθήκε σήμερα τό φιλότιμο από τούς άντρες!»

Γύρισα και την κίτταξα. «Για σένα τό λέω! μου είπε, που άτρώθηκες στο κάθισμα αναιδέστατα ένώ πλάϊ σου είναι όρθη μία κυρία. Άλλά ποιός έχασε τό φιλότιμο να τό βρῆς εσύ;»

«Με συγχωρείτε, κυρία μου, δικαιολογήθηκα, άλλα...» Δεν πρόλαβα να συνεχίσω «Φοράς και γραβάτα! Καπίστρι σου χρειάζοτανε όχι γραβάτα!» και συνέχισε όδρίζουσα ένώ το δαγόνι έσειέτο από τό γέλιο.

Βγήκα στο Φαληρο μελαγχολικός. «Δέν υπάρχει άλλη λύσις—σκέφτηκα—εις τό μέλλον θα κάθουμαι όρθιος εστώς κι' αν είναι άδειο τό δαγόνι. Έτσι μόνον θα λειψουν τό λυπηρά έπεισόδια». Και από τότε ταξίδευα όρθιος. Για ένά διάστημα όλα πήγαιναν καλά. Ένα άπόγευμα άνέβαινα στην 'Αθήνα. Τό δαγόνι ήταν κατά τό ήμισυ άδειανό. Εγώ όμως πιστός στην ύπόσχεσή μου στεκόμουν όρθιος, με αξιοπρέπεια δέβαια. Ξαφνικό άκουσο μία ρωνή.

«Δέν κάθεται κύριος!» Γύρισα και είδα έναν ήλικι ώμένο ανθρωπάκο του λαού. «Σε μένα μιλήσατε κύριε.» ρώτησα.

«Ναι σέ σένα! Σε παρακολουθώ από τόν Πειραιά! Κάθεσαι όρθιος ένώ το δαγόνι είναι άδειο! Δηλαδή τί θέλεις να μάς παραστήσεις; τόν άθλητή ή τόν Μιχαήλ τόν άρχαίο;» «Δικαιώμα μου είναι κυρία!

ΑΝΕΚΔΟΤΟ

ΠΟΙΟΣ ΕΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕ ΤΟ ΧΑΟΣ;

Κατά την διάρκειαν του πολέμου σ' ένα μπαρ του Λονδίνου συζητούν 4, τότε σύμμαχοι, αξιωματικοί. Ένας Ρώσος, ένας Όλλανδός, ένας Γάλλος και ένας Σουηδός. Ο Όλλανδός πριν στρατευθή ήταν δικηγόρος, ο Ρώσος πολιτικός επιτροπός, ο Γάλλος μαιευτήρ και ο Σουηδός πολιτικός μηχανικός. Ο καθένας εκθειάζει το επάγγελμά του και υποστηρίζει ότι αυτό ανέφάνη πρώτον εις την γήν.

—Σκεφθείτε, λέει ο δικηγόρος, ότι αν κάποιοι νόμοι δεν έρρυθμιζον την ζωή των πρώτων ανθρώπων, η ζωή θα εξηφανίζετο. Άρα η νομική επίσημη υπήρξε πρώτη.

—Λάθος, λέει ο Γάλλος μαιευτήρ. Εάν δεν υπήρχαν μερικές γνώσεις μαιευτικής, πως θα γεννιότο ο πρώτος άνθρωπος; Άρα η ιατρική πρέπει να έχη τα πρώτα.

—Βιάζεστε κυριοί, προσθέτει ο Σουηδός μηχανικός. Διότι πρώτου δημιουργήθησαν όλα τα άλλα υπήρχε κάτι που έπρεπε να τακτοποιηθή από έναν μηχανικό, το ΧΑΟΣ.

—Και δέβαια, προσθέτει θριαμβευτικά ο Ρώσος κομμουνιστής, αλλά ποιός νομίζετε ότι εδημιούργησε το ΧΑΟΣ;

Είπα με τάρρος.

«Ρε άς τα κυριλίκια! πού θα μου κάμης το σπουδαίο! Τρίχα!»

Οι λίγοι επιβάτες είχαν μαζευτεί γύρω μου και γελοῦσαν. Εγώ τὰ εἶχα χαμένα. Ἄλλὰ ἡ ἀξιοπρέπεια μου δὲν μου ἐπέτρεπε νὰ κατέλθω εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ ταπεινοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου κτὶ γιὰ νὰ δώσω τόπο στὴν ἀργὴ κατέβηκα στὸ Μπαρζάτο. Πῆγα στίτι μου στενωχωρμένους καὶ κατόπι ὠρίμου ἐκίψης πῆρα μιά σαραὶ ἀπόφραση πῦν τὴν ἐφήρμοσα πρὸ σχολαστικότητας. Καὶ νὰ ποιά! Καθε πρῶτὴ ξεκινούσα ὅπου τὸ στίτι μου στίς 6 καὶ τέταρτο, ἔφθανα μὲ τὰ πόδια στὴν Καλλιθέα, καβάλλαγα τὴ γέφυρα, ἔπαιρνα τὴν ὁδὸν Πειραιῶς καὶ μὲ δὴμα σταθερὰ καὶ κανονικὸ ἔφθανα στὸ μαγαζὶ μου στίς 8 ἀκριβῶς. Τὸ δρόμυ ζαναγοριζέται ἀπὸ τὸ ἴδιο δρομολόγιο. Ἐκανα δέβαια τρισήμευ ὥρες πορεία τὴν ἡμέρα, μὰ τί σημαίνει; Ἀπέφευγα τὰ δυσάρεστα περιστατικὰ τοῦ τραίνου καὶ πρὸ πάντων διατηρούσα ἀμείωτὴ τὴν ἀξιοπρέπεια μου.

Δὲν ξέρω πῶς τὸ δρίσκετε σεις, ἀλλὰ ἐγὼ νομίζω στίς ἡ ἀξιοπρέπεια εἶναι μεγάλη δουλειά! Καὶ ἂν τολμήσετε νὰ σκεφθῆτε ὅτι εἶμαι ἄλιθος, σὰς δεβαῖω ὅτι αὐτὸ, ἐκ μέρους σας, δὲν εἶναι καθόλου.. ἀξιοπρέπεια!

Σ. Δ.

ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΩΝ

Στὴ προσπάθειά τους τὰ Τάγματα Μακρονήσου νὰ μορφώσουν καὶ νὰ διαπλάσουν καινούργιους ἀνθρώπους, ὅπως ἦταν φυσικὸ, ἔστρεψαν τὴν προσοχὴ τους στοὺς ἀγράμματους στρατιώτες. Ὅπως ὅλοι ξέρουμε, ἡ ἀμάθεια εἶναι τὸ χειρότερο πρᾶγμα. Ἡ ἀγραμματοσύνη κραταί τον ἀνθρώπου δεμένο κάτω στὰ χαμηλὰ πάθη, τὸν δεσμεύει μέσα στὰ ζωῶδη ἐνστίχτα, σὲ ἕνα κόσμο φτωχικὸ ἀπὸ κάθε ἀνώτερη νόση, ἀπὸ κάθε πολιτισμένη ἔννοια. Νὰ μὴ μπορεῖ κανεὶς νὰ γράφει, νὰ μὴ δύναται νὰ διαβάσει, εἶναι γιὰ τὸ σημερινὸ πολιτισμὸ ὄχι μονάχα μαυρο σημάδι, μὰ ἕνα ἀποκαρδιωτικὸ καὶ θλιβερὸ γεγονός.

Δυστυχῶς τὸ ποσοστὸ τῶν ἀγραμμάτων ποὺ παρουσιάσθηκαν στὰ τάγματα ἦταν μεγάλο. Ἰδιαίτερα οἱ καταγόμενοι ἀπὸ τίς ὁρειεὲς περιοχὲς τῆς χώρας, συνήθως ἀγρότες καὶ ἐργάτες τῶν πόλεων, ὡς ἐπίσης καὶ νησιώτες ναυτικοί.

Βρέθηκαν οἱ Διοικήσεις τῶν Ταγμάτων μπροστὰ ἀπὸ αὐτὸ τὸ λυπηρὸ γεγονός καὶ αἰστάνθηκαν πραγματικὴ λύπη γι' αὐτὰ τὰ παιδιὰ ποὺ τὰ ἐβλεπαν στενωχωρμένα καὶ μὲ τὸ αἰσθημα τῆς κατωτερότητας, νὰ μὴ μποροῦν νὰ γράφουν δυὸ λέξεις σ' ἕνα γράφι, ἐκφορίζοντας τὴ σκέψη τους καὶ μεταδίδοντας κείνο ποὺ μέσα τους κυριαρχοῦσε.

Ἀμέως τότε ἀποφάσισαν νὰ δημιουργήσουν σχολεῖα ἀναλαβόντων καὶ νὰ ἀνυπεριλάβουν ὅσο τὸ δυνατό περισσώτερους μαθητῆς. Χορηγήθηκαν οἱ κατάλληλες σκηνῆς, γραφεῖα, πίνακες, πλάκες, μολυβδοκόδουλα, ἀλφαβητοῦρια κτ' ὅτι ἄλλα χρειάζεται γιὰ τὴ λειτουργία σχολείων γι' ἀναλαβόντους. Διετίθησαν ἐπαγγελματικὲς δασκαλοὶ — δέβαια στρατιώτες κτ' αὐτοί—καὶ στὸ κάθε σχολεῖο κτ' ἀπὸ ἕνα ἀνθυπολογαγὸς προϊστάμενος, φυσικὸ ἐκπαιδευτικὸς. Οἱ μαθητῆς ἀπαλλάχθηκαν ἀπὸ κάθε ἄλλη δουλειὰ καὶ ἐργασία.

—Σχολεῖο καὶ μελέτη. Ἀλλή θὰ εἶναι ἡ δική σας δουλειὰ τοῦς εἶπαν οἱ κ. Διοικήτες.

Πραγματικὰ, οἱ ὀδηγημένοι αὐτοὶ συνάδελφοι κατέβαλαν κόπο ὑπεράνθρωπο. Δὲν εἶναι εὐκόλο πρᾶγμα στὰ τριάντα σου χρόνια νὰ συλλαβίσεις καὶ νὰ λές:

Πά - πᾶ - Πάπια.

Ὅσο καὶ νὰ φαίνεται αὐτὸ κομικὸ, κλείνει μέσα του μιά προσπάθεια γιγάντια. Μιά καταβλή θυσία. Μιά ἀναδρομικὴ προσαρμογὴ τῆς σκέψης καὶ τῆς ψυχῆς στὰ παιδικὰ χρόνια τῆς ἔξη χρονῶ. Μ.ἂ ἔνσταυ τῶν νεύρων γιὰ νὰ ἐπικρατήσουν καὶ νὰ ἐπιβληθῶν. Περισσότερο γιὰ νὰ συγκεντρωθῶν κεὶ πάνω στὰ ζωγραφισμένα χαρακτικὰ μὲ τὰ Ἄλφα, τὰ Βῆτα καὶ τὰ Ὅμικρον τὰ κερατάκια. Οἰσχυροκίνοχες οἱ περισσότεροι μὲ παιδιὰ ποὺ ἴσους νάχουν πάει πᾶ στὸ Γυμνάσιο, τοποθετοῦν τὸν ἑαυτὸ τους ἔξη τάξεις κάτω ἀπὸ τὴν γραμματικὴ κατάρτιση τῶν παιδιῶν τους. Βλέπουν αὐτὰ τὰ μαῦρα γράμματα πάνω στ' ἄσπρα χαρτὰ καὶ αἰστάνονται τὴ μεγαλύτερη χασὰ μῶλις μὲ τὰ πρώτα μαθήματα ἀρχίζουν καὶ τὰ διαβάσουν. Πληθροσαν ἀκριβὰ μέχρι σήμερα τὴν ἀμάθειά τους καὶ γιὰ τοῦτο τώρα ρίχνονται μὲ—τὰ μούτρα ὅπως λέμε—στὴ μελέτη. Εἶναι συγκινητικὸ νὰ τοὺς βλέπεις κάτω ἀπὸ τ' ἀντίσκηνα, ἔνω ἐμεῖς ἑσπλάνουμε λέγοντας ἀστεία καὶ διηγώντας εὐθήμες ιστορίες, αὐτοὺς σκυμμένους πάνω στίς πλάκες νὰ γράφουν μὲ τὸ κοντῆλι τὰ ἄλφα καὶ τὰ βῆτα τους. Σφιγγονται, ἰδρώνουν, ὀδύνουν, σαλιώνουν, μουτζουρώνουν καὶ πάλι σὲ νέα προσπάθεια ἀρχίζουν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ. Μῶλις ἐπιτύχουν κἀνα καλὸ πραγματικὸ σὲ πλησιάζουν νεύματι ὑπερήφανα καὶ χαρὰ.

—Συνάδελφε γιὰ δὲς. Τάττισα καλά;

Σὲ κοιτᾶει στὰ μάτια ὅπως ἀκριβῶς τὸ παιδικὸ καὶ περιμένει ν' ἀκούσει τὸ —μπράβο—σου. Καὶ τὸ υπέρθε στὸ συνάδελφο φέσκει πρὸ μεγαλύτερη χαρὰ, πρὸ ἐνθουσιασμὸ, ἰκα-

ΠΟΙΗΜΑ

Γ Α Δ Η Ν Η

N. ΜΠΟΥΤΒΑ

(Ἀφιερώνεται στοὺς συνάδελφους ὅλους ποὺ μαζί τους ἔζησα μιά ζωὴ. Ἀπολυθόμενος παίρνω σιμὰ μου τίς πιὸ καλὲς θύμησες).

Κι' ἀγαπηθήκαμε στ' ἀλήθεια τόσο πολὺ—τόσο πολὺ!
Κάποια ἀνθρώπινη συνήθεια μᾶς σιμγεὶ ὅλους μὲ φιλί καὶ γαληνεύει τίς ψυχές μας.
Κοινές οἱ λύπες κι' οἱ χαρές μας.
— ὅλα κοινὰ.

Περνοῦμε τὸν καιρὸ γοργὰ —στ' ἀντίσκηνα, στίς ἀσκήσεις, μὲ θύμησες γλαυκῆς στὰ μάτια, χτίζοντας ἔμορφα παλάτια —νοσταλγικοὺς καθμούς—παιχνιδιά —πλήθος στολιδία.

Τριγύρω στράφτει φῶς—λαμπάδα
Κι' ὄλα μᾶς λέν: ΕΛΛΑΔΑΙΙ

Ἄγαπηθήκαμε στ' ἀλήθεια θερμὰ, σ' ἐτοῦτο τὸ νησί.
Γλυκὸ κρασί κερνάει ἡ ζῆση μας μ' ἀγάπη καὶ διώχνει τὸ δροσάπι, ὅπου μᾶς κέντραε τὰ στήθεια.
Καὶ μέσα στίς ψυχές, στὸ νοῦ γαλήνη ἀνέφελ' οὐρανοῦ!

νοποιεῖ ἕναν ἐγώισμὸ ποὺ τόσα χρόνια εἶχε ταπεινωθεῖ. «Ἀνθρώπος ἀγράμματος ξύλο ἀπελέκητο».

Τοὺς ἐνθαρρύνουμε ἐμεῖς τοὺς συνάδελφους. Νοιώθουμε ὅτι ἔχουμε μὲ ὑπαρκτοῖν ἀπέναντι αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων. Κρατᾶνε στὰ γέρια τους ἕνα σθεναρὸ κερὶ καὶ μέσα στὸ σκοτάδι τῆς ζήτην τὸ φῶς, τὸ δικὸ μας φῶς. Νὰ τους ἀνάμουν μὲ γιὰ νὰ δοῦν τὸ δρόμο. Πού πάνε, τί ζητᾶν κτ' αὐτοὶ σ' αὐτὴ τὴ ζωὴ.

Τὸ βιβλίον, τὰ γράμματα δηλαδή, ἀπολυτρῶνουν τὸν ἀνθρώπο. Τὸν ἐξευγενίζουν. Τοῦ συμπληρώνουν ὅτι ἡ ὄραση, ἡ ἀκοή, ἡ αἴσθησις στέκονται ἀδύναμες νὰ τοῦ δώσουν. Τοῦ ἀνοίγουν ὀρίζοντες, τοῦ διαπλάθουν τὴν ψυχὴ, τέλος τὸν κάνουν νὰ γνωρίζει πιὸ καλὰ τὸν συνάνθρωπό του, γιὰτὸ τοῦ διαβάσει τὴ κάθε σκέψη, τὴ αἰσταντικότητα του, τὸν ἐσώκοσμὸ του, τὸ ὅτι εἶδε καὶ τὸ ὅτι πέρασε.

Μέχρι τόσα ἑκατοντάδες κοτάρβωσαν νὰ μάθουν τὰ στοιχειώδη τῆς γραφῆς καὶ τῆς ἀνάγνωσις. Τώρα καὶ στὰ τρία Τάγματα, ὑπάρουν μεγάλα γκρουπ ἀπὸ νέους μαθητῆς. Εἴπαμε δέβαιον ὅτι μὲ τὴ βοήθεια ὄλων μας καὶ περισσώτερον μὲ τὴν ἐπιθυμία καὶ τὴ διάθεση ποὺ τὰ δαίμονες διάχτυα στὰ πρόσωπά τους, οἱ ἀδικημένοι αὐτοὶ συνάδελφοι, πολὺ σύντομα θὰ μποροῦν νὰ νοιώσουν τὴ χαρὰ καὶ τὴ συγκίνηση διαβάοντας μόνοι τους τὸ γράμμα ποὺ θὰ τοὺς ἔχει στείλει ἡ μανουῖλα τους γράφοντάς τους:

— Ἄγαπημένο μου παιδάκι, μάθε ὅτι...

Ἡ χαρὰ μας θάβει τόση μεγάλη ὅσον ἡ δική τους συγκίνηση.

ΑΝΘΗΣ - ΓΛΑΥΚΟΣ

Ταχεία θάν' θάροδουν οί δικοί μας

Διήγημα:
Του Μ. Προβάτα

Γυρμένος σταυροπόδι μπρός στο τζάκι, ο αρχιμπουλουκτζής, ο γέρο Μήλιος, έχει στην αγκαλιά του το μικρό του εγγονό και φαντάζει σά να πασχίζει να τον προστατέψη από το φόβο και τη στεναχώρια που σμίγουν μέσα στο μονάχο δωμά. Τό σκοτάδι ξεπετιέται απ' όλες τις γωνιές. Στο παραθύρι το μεγαλύτερο εγγόνι, ο Σιδέρης, δλο σκούβει έξω και παλεύει κάτι πού διαβαίνει ν' άγναντέψη. 'Η παλάμη του παιδιού άνοιγει και μετριούνται στο περβάκι του παραθυριού τόν πέντε του δάχτυλα. Κι' ο γέρος κμώνεται πώς θυμώνει.

—'Ορέ Σιδέρη. Μή μουτζώνεις όρε παιδί. Μή!...

'Ο γέρος είναι άνησυχος. 'Ο κίνδυνος είναι μέσ' τόν χωριό τους. 'Ετούτο, τάχει δέν τάχει τά πενήντα σπίτια. 'Ασπρόπετρα τώνομά του. Και μονάχος πλούτος στο χωριό, τά ξύλα πού κατεβάζουν ζαλκία οι γυναίκες στά Βουρκοχώρια. Κανά ζωντανό, λίγο γάλα, λίγο τυρί και λίγο μαλλί πού τόν γνέθαν οι γριές και γίνονταν στους άργαλειούς σεγγούνια.

Στόν κάμπο του Βούρκου μέ τά λογής-λογής σοδήματα, οι 'Ασπρόπετρες κι' οι άλλοι Περαχωρίτες, θολεύονται μέ τόν κάματο τους. Πρίν τόν θέρο, στόν μεγάλο πλάτανο του χωριού μαζεζούνταν και μοίραζαν τά μπουλούκια. Σε κάθε παρέα, άρχηγός ένας μπουλουκιτζής. 'Ετούτοι κατέβαζαν την έργατιά στο Βούρκο. Και πάνω σ' άλλους, άρχιμπουλουκτζής ο γέρο Μήλιος μέ τις θεωράτες πλάτες και τόν ρυτιδωμένο πρόσωπο. 'Εκεί στόν Βούρκο, όλο τόν θέρο πάσχιζαν. 'Αλώνιζαν σπαρτά, μάζωναν τόν καννό και ταχιά μέ τά πρωτοθρόγια, γύριζαν στά χωριά τους. Κει, απολάμβαναν τόν μόγθο τους. 'Ε, σκληρή ή ζωή τους, όμως είχε τίς ξεμορφάδες της.

'Οπως κάθε χρονιά, έτσι και πέρου, είχε κατεβεί μαζί μέ τούς συγχωριστούς του κι' ο γέρο Μήλιος, ο άρχιμπουλουκτζής, πού τόν άκλούθθαναν τά δυό του εγγόνια, κληρονομιά της πρώτης και στερνής του θυγατέρας. Δούλειμε ο γέρος κι' οι κόποι του άμείψτηκαν, σάν όπως τού άρμοζε. Δίκαιη άμοιβή πού δέν πρόκαμε νά τη χαρή. Τό χεινόπωρο, πρίν καλοξασπασάσουν τά μπουλούκια στο χωριό, πλάκωσαν άναπάντεχα, σόκκινα τούτη τη θολά τσακάλια, οι συμμορίτες κι' άφάνισαν μέσα σέ λίγη ώρα ό,τι είχαν και δέν είχαν κουβαλήσει οι μεροκαματιάρηδες 'Ασπρόπετρες. Για πού άραχνη όμως τύχη τους, στήσανε και φυλάκιο στο χωριό. 'Ετσι, δυό θήματα έξω από κάθε σπίτι και κατά-

καρδα στή μικρή τους κοινωνία, φωλάζει τούτη την ώρα ο θάνατος...

Τούτα συλλογιέται ο γέρο Μήλιος καθώς ή άνησυχή ματιά του άκλουθθεί στο μισοσκόταδο τόν πρώτο εγγονό του Σιδέρη, πού όρες τώρα δέν έννοεί νά ξεκολλήσει τόν πρόσωπό του από τόν παραθύρι, κι' όλο χαμηλόφωνα τόν όρμητεύει.

—'Ορέ Σιδέρη. 'Ορέ παιδί. Γύρε δίπλα μου νά κοιμηθείς...

'Αδιάφορο τόν παιδί στού παππού τά λόγια, έχει άκουμπισμένο τόν πηγούνι του στού παραθυριού τόν περβάκι και πασχίζει στο σκοτάδι ν' άγναντέψη την περίπολο τών άνταρτών. Στήν ψυχή του, φωλιάζει πρωτόγνωρο τόν μί-

'Ο γέρο Μήλιος έχει στην αγκαλιά του τόν μικρό του εγγονό.

σος για δαύτους, πού γίνηκαν αίτια νά πλαγιώσει κι' άπόψε σάν τόσα άλλα θράδια, νηστικός!

Θέλει νά τούς δη, νά τούς γνωρίση, έστω κι' από κρυφά, μά και κάτι άλλο... και κάτι άλλο... Θέλει νά τούς μουντζώσει έτσι κρυφά, σάν όπως θλέπει κάπου κάπου νά κάνη κι' ο παππούς...

—Σιδέρη, όρε γιε, ξανακούστηκε πού αύστηρή τούτη τη φορά ή φωνή του γέρου. 'Ελα νά σου πώ μία ιστορία, ένα μυστικό!

Κεντημένη του μικρού ή φυσική περιέργεια, αναγκάζει τόν παιδί, στόν παπού κοντά νά τρέξει. Χαμογελάει ο γέρος ίκανοποιημένος, κάνει θέση τού Σιδέρη δίπλα στόν άλλο του τόν εγγονό κι' άρχίζει.

—Σιδέρη, μή τόν πεις σέ κανένα... Ταχεία θά έρθουν οι άλλοι στο χωριό... οι δικοί μας... τά φανταράκια. Είδα τ' άπόγιομα τούς άνταρτες σκεφτικούς. Φάνηκαν λέει φάλαγγες 'Ελληνικές κατά τά Μεσόχωρα. Μιλλιούνια άμέτρητα... 'Ισως ταχεία τόν καμπαριό έημερωθεί — έδώ ή φωνή του γέρου, άκούγεται δέν άκούγεται — μέ την έλληνική σημαία.

Στή φούχτα του παππού, τρεμου-

λιάζει τού εγγονίου τόν χέρι.

—Τότε όρε Σιδέρη θά είμαστε έλεύθεροι, σάν πρώτα όρε γιε μου, σάν πρώτα, σάν μία θολά κι' ένα καιρό... χμ, χμ, θά ρθουνε μέ τις σάλπιγγες και τά ταμπούρα, ο 'Ελληνικός στρατός μέ τά δίκωχα...

—Τά δίκωχα παππού; Τά ξέρω, τά ξέρω, διακόφτει τόν γέρο ο Σιδέρης.

—Τά δίκωχα θέβαια οσοοο... τά καπέλλα μέ τόν Σταυρό και τη δάφη χμ, χμ, μέ τόν Σταυρό... τ' άκοος; μέ τόν Σταυρό... Θά ρθουνε και θά παρελάσουν στήν πλατεία, στο μέγα πλάτανο... 'Ενα δυό, ένα δυό...

'Εδώ κλείνουν τά θαραιά του γέρου θλέφαρα. Κοιμάται... Κάθετα για λίγο σκεπτικός ο Σιδέρης κι' ύστερα σιγά-σιγά, μη λάχει και ξυπνήσει τόν παππού, ξεφεύγει από την αγκαλιά του.

Σάν γατάκι σκαρφαλώνει στο πατερό και προσεχτικά προσεχτικά ξεκολλάει από τόν τοίχο ένα φαρδύ στρατούχαρτο, μοναδικό της κατοικίας στολίδι.

Τό σχίζει στά τρία και θάληκε νά φτιάχνει μέ κάθε κομμάτι κάτι, πού μοιάζει μέ χωνί, μέ καπέλλο και πού στήν φαντασία του παιδιού, παίρνει σχήμα δίκωχου.

Σάν τέλειωσε τή δουλειά του, ζυγώνει στο τζάκι, παίρνει ένα στυσμένο δαυλό και χαράζει εκεί στο μπροστινό κάθε καπέλου μέρος, ένα σταυρό μέ τη δάφη. Καμαρώνει για λίγο τόν κατόρθωμά του κι' ύστερα πλησιάζει τόν κοιμισμένο παππού, τού φοράει τόν ένα καπέλλο και τ' άλλα δυό μοιράζει στο δικό του και τού μικρότερου τού άδελφού κεφάλι, μουρμουρίζοντας:

—Ταχεία, σάν θάρθουν οι δικοί μας,

Θά ρθουνε μέ τις σάλπιγγες και τά ταμπούρα, ο 'Ελληνικός στρατός μέ δίκωχα...

Ή πάμε και μεϊς στο μέγα πλάτανο, στην παρέλαση. Θά πάμε παππού...

ΜΙΧΑΗΛ ΠΡΟΒΑΤΑΣ

ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

ΣΕ ΦΙΛΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗ

Φίλε άκριβέ, πού ξεκινάς
για τόν καπνό τής μόχνης,
πρόσεξε, τήν άγάπη μας
μές στην καρδιά σου νάχεις.

Αυτή θα σούνοι δάλασμο
στού χωρισμού τόν πόνο,
κι' από τό ύβλι τό άνομο
θα σε φυλάξει μόνο.

'Η άγάπη χτίζει φρούριο
κι' όρθώνει μετερίζι
και στή ζωή τήν άχαρη
τόν ουρανό χαρίζει.

ΚΟΥΛΗΣ ΑΛΕΠΗΣ

ΕΝΑΣ ΥΜΝΟΣ

Είς τήν έφημερίδα «Μεσαζέρ ντ' Α-
τέν» έδημοσιεύθη σειρά έντυπώσεων του
έκλεκτού δημοσιογράφου κ. Άρ. Ίωαννί-
δη μέ τίτλο «Μακρόνησος, ή νήσος τών
μεταμορφώσεων». Μεταξύ άλλων αναφέ-
ρονται τά έξής, πού άποτελούν πανηγυρι-
κήν αναγνώριση τού έργου μας:

«Ίδου τό άξιοθαύμαστον έργον πού
συντελείται είς τήν Μακρόνησον, όπου οί
άμφιδόλων φρονημάτων κληρωτοί, οί ύ-
ποπτοι, οί παλαιοί κομμουνιστάι και οί
άμετανόητοι άκόμα, αναχωρούν διά τό
μέτωπον ώς νομοταγείς στρατιώται, δι-
δόντες δείγματα ύψηλου θάρρους και ή-
ρωισμού, όπως στην Χαλανδρίτσα, στον
Κλέφτη όπου αναρριχήθησαν μέ τήν ξι-
φολόγχη είς τό ύψωμα 2166' και είς τό
συγκρότημα τού Γράμμου.

Και όταν θα κτυπήσουν και θα έκ-
μηδενίσουν τόν δόλιο έχθρό, θα ξαναγυ-
ρίσουν στό σπείτια τους ώς τίμιοι πολί-
τες και ειρηνόφιλοι, διά νά άνοικοδομή-
σουν τās έστιάς των, νά καλλιεργήσουν
ιās γαίαις των και τέλος, νά ζήσουν μέ-
σα σέ μία άτμόσφαιρα ειρηνική και άρ-
μονική σάν γνήσιοι Έλληνες».

ΑΡΙΣΤΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΕΝΑΣ ΤΕΡΑΣΤΙΟΣ ΠΥΘΩΝ

'Ενώ μετεφέρετο από τή Νότιο Ά-
φρική στό ζωολογικό σταθμό του
Μάντσεστερ, ένας πύθων μήκους τριών
μέτρων και πηνήντα εκατοστών, άπο-
πράσισε νά πάρη τόν άέρα του. Στε
σδηροδρομικό σταθμό τού Λανκαστερ
βρήκε μία τρύπα στό κιθώτιό του ά-
πό τήν όποία βγήκε και προτού τόν
πάρη κανείς μυρουδιά, έκαμε τήν έμ-
φάνισή του στην πλατφόρμα, κατευ-
θυνόμενος προς τήν αίθουσα άναμο-
νής, γεμάτη κόσμο. Χάρης στην ψυ-
χραιμία τού σταθμάρχου ο πύθων συν-
ελήφθη και έτοποθετήθη πάλι στό κι-
θώτιό του. 'Η έργασία αυτή δέν ήταν
καθόλου εύκολη, δεδομένου ότι όταν
άργότερα στό ζωολογικό σταθμό τού
Μάντσεστερ θέλησαν νά τόν μετρή-
σουν, χρειάστηκαν πέντε άνθρωποι νά
τόν κρατήσουν ξαπλωμένο για τό μέ-
τρημα. Και είναι γνωστό ότι ο πύθων
τυλίσσεται γύρω στον κορμό τών θυ-
μάτων του και τά συνθλίβει....

Μακρόνησος ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΕΛΕΝΗΣ

Τό στενόμακρο νησάκι, ή Μακρόνη-
σος, πού απέχει από τή Τζιά δώδεκα
μίλια κι' είνε μεταξύ τού Σουνίου και
του Θορικού, έδωσε άφορμή σέ μία λαμ-
πή έκθεση στό Ζάππειο. Τό νησί αυτό
είχε κατά καιρούς διάφορα όνόματα. Τό
παλαιότερο ήταν Κρανάος, δηλαδή πε-
τρώδης, έπειτα Μάκρις, από τό μακρύ
σχήμα τής, άργότερα Μακρόνησος, κι' άπ'
τό λαό Γαιδουρνήσι, γιατί φαίνεται ότι
στό σχήμα μοιάζει μέ γαιδούρι. Μέσα
στό όνόματα αυτά δέν πρέπει νά λησμο-
νήσουμε και τ' όνομα, πού τού έδωσαν οί
άρχαιοί ποιητάι «Έλένης νήσος». Πρώ-
τος ό Όμηρος γράφει ('Ιλιάδος Γ'
444) ότι ο Πάρις, όταν έκλεψε από τή
Σπάρτη τή γυναίκα τού άτυχου Μενέ-
λάου, πηγαινοντας στην Τροία, σταμά-
τησε στην Κρανάη κι' έζησε συζυγικά
μέ τήν πεντάμορφη άπιστη». Ο Εύριπί-
δης στό δράμα του «Έλένη» υιοθέτησε
τήν Όμηρική παράδοση (στιχοί 1672—
1675) λέγοντας:

.... μή Πάρις γηϊέ σε

φρουρόν παρ' άκτή τεταμένην νήσον λέγω
Έλένη τώ λοιπόν έν βροτοίς κελήσεται
έπει κολπός σάς έκ δόμων ίδιζατο.

Ίσως όμως οί άνεμοί νά μήν ήταν
εύνοικοί και οί δύο έραστοί κατέφυγαν
στό ζερώνησο, μέχρις ότου ο θυμωμένος
Αίολος έξικμενίσθη.

Όταν ο Στράβων πήγε στό νησάκι
αυτό, γεμάτος όκειρα από τās ποιητι-
κάς αναμνήσεις τού Όμηρου και τού Εύ-
ριπίδη, άπογοητεύτηκε τρομερά βλέπον-
τας λίγα γαιδουράκια πάνω σ' ένα ζε-
ρόβραχο, χωρίς νερά και χωρίς κατοί-
κους, όπως τό περιγράφει.

Στό 1700 ο διάσημος Γάλλος βοτα-
νικός και άκαδημαϊκός Τουρνεφόρ, έξε-
ρευνώντας τό νησί τού Αιγαίου μέλετη-
σε και τήν χλωρίδα τής Μακρόνησου κι'
έρεψε ένθουσιασμένος για τό σπάνια
φυτό, πού βρήκε εκεί, μεταξύ τών όποιων
κι' ένας θάμνος, είδους θυμариού, πού
λέγεται «Ηλιάνθεον», και ο Πλίνιος ο
νεώτερος τό άποκαλεί «Έλένιον», γιατί,
κατά τήν παράδοση, βλάστησε από τά
δάκρυα τής Έλένης. Δέν μάς λείει, όμως
ο Λατινός σοφός, γιατί έκλαιε ή άπι-
στη. Μήπως είχε ήδη μετανοήσει για τή
φυγή τής από τή Σπάρτη; Μερικοί συγ-
γραφείς δίνουν άλλη εξήγηση, ύποστηρί-
ζοντας, ότι ή Έλένη ξενύχτησε στή Μα-
κρόνησο, όχι πηγαινοντας μέ τόν Πάρι
στην Τροία, αλλά γυρίζοντας, μετά τήν
νίκη των Έλλήνων, συντροφευμένη από
τόν άτυχο Μενέλαο για τή Σπάρτη. Τήν
λύση τής άπορίας αυτής άφήνω στους
ψυχολόγους τού έρωτα και τών άποτελε-
σμάτων του. Έδώ θα μάς άπασχολήση
ο Πουσανίας, πού προσπάθησε νά συμβι-
δάση ένα άλλο τοπογραφικό, άς πούμε
ζήτημα. Γιατί ο Πουσανίας, ο Μπαίντε-
κερ τής Αρχαίας Ελλάδος, γράφει ότι
ή «Έλένης νήσος» ήταν στό Λακωνικό
κόλπο, άπέναντι από τό Γύθειο, κι' ότι
έκει κατέφυγε ο Πάρις, όταν έκλεψε τήν
Έλένη. Και για νά συμβιβάση τās δύο
παράδοσεις, λέει ότι στό άλλο νησί, τό
Μακρονήσι τής Αττικής, σταμάτησε ή
Έλένη στό γυρισμό μέ τόν άνδρα τής
μετά τήν άλωση τής Τροίας. Κι' έτσι έ-
ξηγείται, γιατί έκλαιε. Ντροπισσόμενη,

θυμόταν ότι για χάρη τής γέννησε δέκα
χρόνιων άγριος πόλεμος, πού κόστισε τό-
σα θύματα κι' έφερε τήν καταστροφή τής
Τροίας. Χωρίς νά έχω καμμιά ειδικότη-
τα σέ τέτοια ζητήματα, όμολογώ ότι ή
έρμηνεία τού Πουσανία είναι έξυπνη, άν
όχι άληθινή.

Δέν φαίνεται ότι ή Μάκρις ήταν πάν-
τα άκατοικήτη, όπως ύποστηρίζουν πο-
λλοί συγγραφείς. Γιατί άκόμη και σήμε-
ρα διακρίνονται έπτά αρχαία έρείπια
χωρίων στή βορειοδυτική άκρογιαλιά και
σ' ένα από τά χωριά αυτά διακρίνονται
κρηπίδωματα πελώρια, σχήματος τετρα-
γώνου, κι' εδώ κι' εκεί σπαρμένα μάρμα-
ρα. Τά περισσότερα όμως από τά έρεί-
πια αυτά είναι χωσμένα μέσα σ' χωμά-
τα. Δύο έκκλησάκια, τού Άγιου Γεωρ-
γίου και τής Παναγίας φαίνεται, ότι είν-
αι κτισμένα πάνω σέ θεμέλια είδωλολα-
τρικών αρχαίων ναών.

Κατά τόν βοτανικόν Χελδράχη, τό έ-
δοφος τού νησιού είνε γόνιμο και κα-
τόλληλο για δεντροφύτευση. Υπάρχει έ-
κεί μία σπηλιά μέ σταλακτίτες, πού άν
δέν είνε σάν εκείνη τής Άντιπαρου, είνε
μικρή σάν ένα εύρύχωρο δωμάτιο, όμως
έχει σταλακτίτες διαυγέστατους και λαμ-
περούς. Τό νησί αυτό έως τά τελευταία
χρόνια δέν είχε άλλους κατοίκους παρά
μερικές δεκάδες βοσκούς από τή Τζιά,
πού έβοσκαν τά πρόβατα και τά γίδια
τους κι' έφτιαναν όνομαστό τυρί. Οί μό-
νοι έχθροί τών κατοίκων ήταν οί πελώ-
ριοι ποντικοί, πού πλημμύριζαν τό νησί.
Για νά προφυλάξουν λοιπόν τό τυριά
των οί βοσκοί έκτίσαν μέσα στή γή «τυ-
ρόνρυπες» ή μέσα σέ χοραγίες δράχων
κι' έπάνω έβαζαν σκεπάσματα μέ πέτρες.

Η ΣΧΟΛΗ ΔΙΑΦΩΤΙΣΤΩΝ Γ.Ε.Σ.

Ο Διευθυντής Τύπου Γ.Ε.Σ. Άντ)ρχης
Άλεξανδράκης όμιλεί προς τους
στρατιώτες μας. Παρ' αυτόν ο Δι-
ευθυντής Τύπου κ. Σιφναίος κλπ.

'Η Ελλάδα είναι ο κυματοθραύστης
των βαρβαρικών επιδρομών.

Η ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΙ

Από όλες τις θεωρίες των καθεστώτων της εποχής μας, η κομμουνιστική ήταν αλήθεια εκ πρώτης όψεως η πιο έλκυστική, γιατί υπέσχετο, με τα πιο κτυπητά συνθήματα, την κοινωνική ισότητα και την πλήρη οικονομική ανακούφιση των αδικοκυμένων μαζών. Τα συνθήματα αυτά ήταν έπομένως να επηρεάσουν τον λαό της τσαρικής Ρωσίας, γιατί το «κλίμα» του ήταν αρκετά κατάλληλο εις το να πιστευθεί, εύκολα εις τας ύποσχάσεις ισότητας και κοινωνικής συνείδησης των τσαρικών εκτάσεων γης που απελευθέρωναν οι λίγοι μεγαλοαποκτήμονες.

Κάποτε πριν τριάντα τόσα χρόνια, ύστερ' από μια αίματηρή επανάστασιν των ολίγων, η θεωρία πέρασε εις την πράξιν κι' έτσι εδόθη η εύκαιρία εις τον εϋπιστον ρωσικόν λαόν, να αντίληφθῃ κατά πόσον αι επαγγελίαι εκείναι επραγματοποιήθησαν ή μπορούσαν να πραγματοποιηθῶν. Έτσι, η θεωρία περί ισότητος, περί καταργήσεως δηλ. των κοινωνικών τάξεων, απέδειχθη ότι κάθε άλλο παρά εφαρμοσίμος ήτο, αφού οι νέοι δυνατοί εδημιούργησαν, άμέσως σχεδόν, νέας τάξεις που αντικατέστησαν με τον πλέον χαρακτηριστικόν τρόπον τας παλαιάς. Οι προνομιούχοι του «κόμματος» απέτελεσαν την νέαν άριστοκρατίαν, πλέον δυναμικήν και πλέον στυγνήν από εκείνην της τσαρικής. Ο υπόλοιπος λαός έμεινίσθη κάτω από τας πλέον άθλιες συνθήκας ζωής, ενώ εκείνοι ζούσαν με την πολυτέλειαν και την άνεσιν. Η διακηρυχθείσα κατάργησις της ατομικής ιδιοκτησίας παρέμεινε μόνον γράμμα, διότι από τα πράγματα απέδειχθη ότι καλόν ήτο να διατηρηθῆ κάτι που ήτο στενά συνυφασμένον με την ανθρωπίνην ζωήν. Το δόγμα περί χρησιμοποίησεως και ικανοποίησεως των ανθρώπων, μόνον αναλόγως της ικανότητος και της αποδοτικότητος των απέδειχθη εις την πράξιν ότι μόνον ως πλάνη μπορούσε να νοηθῆ ἐφ' όσον οι διάφοροι αξιωματικοί του καθεστώτος εξεμεταλλεύοντο προνομιακά μόνον διά τους έαυτούς και το περιβάλλον των, πάσαν σχετικήν δυνατότητα.

Με τον τρόπον αυτόν ο ρωσικός λαός κάθε άλλο παρά εύτυχος κατέστη με το νέον καθεστώς. Πρόσφατα παραδείγματα και προεκτική μελέτη της συγχρόνου σοβιετικής ζωής μας είναι άκοινοί πεντικα.

Αντιπρόσωποι της Σοβιετικής Ενώσεως, άνώτεροι αξιωματικοί και άλλοι υπεσταλμένοι καταφεύγουν εις τας Δυτικές Δημοκρατίας, άποκηρύσσον το κομμουνιστικόν καθεστώς και προβαίνουν εις άποκαλύψεις διά την ζωήν των ανθρώπων του σιδηρού παραπετάσματος. Η περί τισις Κρατσένκο με την πολυκροτοδικήν εις το Παρίσι, είνε ή πλέον ένδεικτική άπειρων άλλων περιπτώσεων. Τα κρούσματα της φυγής αυτής από τον ρωσικόν «επαρδεισόν» θα ήσαν άτελείωτα άν ή Σοβιετική Κυβέρνησις δέν προέβαινεν εις σκληρά αντίποινα προς τας οικογενείας των αναχωρούντων. Η ρωσική μυστική άστυνομία με το ποικιλώνυμον και τρομακτικόν δικτύον της είναι ή κυριζούσα άνεξέλεγκτος δύναμις του Κράτους.

Ο «φιλελευθερισμός» του καθεστώτος εκδηλώνεται κυρίως με σκληρά άστυνομικά μέτρα, λογοκρισίας, συλλήψεις, έντελέσεων και εξορίων εις κάτεργα όπου υπάρχουν εκατομμύρια ανθρώπινων ρακόν.

διότι, όπως λέγουν, υπήρξαν «έχθροί» του λαού.

Το περίεργον είναι ότι όλοι οι έπίσημοι αντιπρόσωποι των Σοβιέτ υβρίζουν συνεχώς με τον πλέον χυδαίον τρόπον τα κράτη της Δύσεως και ήμεις ακόμη τους Έλληνας, λέγοντες ότι δέν είμεθα δημοκρατικοί — σαν να μη ξέρωμεν ήweis οι δημιουργοί της λέξεως, τί θα πῆ Δημοκρατία — υβρίζουν εκείνοι εις τους όποιους δέν υπάρχει ούτε ελευθερία του λόγου ούτε ελευθερία εκλογής των εκπροσώπων τους την στιγμήν που εις την Δύσιν οι λαοί εκλέγουν όποιον θέλουν. Ποιάς έχρησθη μετά τον τελευταίον πόλεμον ο Τσάρσκι, ο πατέρας της νίκης, ή ένσάρκωσις της άγγλικής αντίστασεως κατά του έχθρου έχασε την πλειοψηφίαν. Αντιθέτως, ο Μολότωφ, ό όποιος συνέθε την γνωστή συμφωνίαν του Βερολίνου με την προδοτικῆν γερμανόφιλον πολιτικήν του, παρέμεινε ως ύπουργός των Έξωτερικόν και ποτέ ακόμη δέν ήκουσθη έστω και ένας βουλευτής να το άφαιρέσῃ την έμπιστοσύνην του, διότι ή αντιπολίτευσις είναι άνυπαρκτος εις την Ρωσίαν.

Η κατάσταση αυτή εδημιούργησε προσφάτως εις την Ουκρανίαν μιαν αντίστασιν κατά των εκδιστών και τρομοκρατών του Κρεμλίνου. Δεκάδες χιλιάδες Ουκρανοί πατριώται έπιθυμούντες την ελευθερίαν, άρπαξαν το όπλο και κτυπούν τους όπαδούς του Κρεμλίνου. Αυτή καθ' έαυτήν ή ούκρανική αντίστασις κατά των εκδιστών του Κρεμλίνου αποδεικνύει ότι «το μαγαζί έχει φθάσει στο κόκκαλο» και ό φυσικί φιλελεύθερος ούκρανικός λαός αναγκάσθηκε να αντίταξῃ το όπλον έναντίον του κρούτου της Ν.Κ.Β.Δ. (της ρωσικής μυστικής άστυνομίας), των δασανιστριών και της έξουσίας εις την Σιβηρίαν. Ακόμη και εις αυτά τα Βαλτικά κράτη που έπί τόσα έτη κυβερνούντο από διάφορα κόμματα με λαμπράν ιστορίαν, μόλις εκλείψθησαν εις το σιδηρούν παραπέτασμα εξησανίσθησαν όλα τα άλλα και άπέμεινε έν μόνον κόμμα, το κομμουνιστικόν, με πλειοψηφίαν 97%! Παράλειπόμεν τας εκλογάς και τας κυβερνήσεις των Δορυφόρων Ρουμανίας, Βουλγαρίας και Γιουγκοσλαβίας.

Άλλο δείγμα του ρωσικού «φιλελευθερισμού» είναι ή απαγόρευσις ελευθέρας έπικοινωνίας με τους άλλους λαούς. Ώστε οι ύπηκοοί του μπορούν να ταξιδεύσου εις το έξωτερικόν, άλλ' ούτε και έννοι που δέν είναι όπαδοί των μπορούν να εισέλθουν εις τον «επαρδεισόν». Είναι γνωστή επίσης ή απαγόρευσις πωλήσεως «καπιταλιστικόν» έφημερίδων των χωρών της Δύσεως εντός του ρωσικού έδάφους. Δέν έπιτρέπεται ούτε ή άκρόασις ένωρα ραδιοφωνικών σταθμών. Προς τί όλοι αυτοί οι περιορισμοί; Τι άλλο από το να μη μάθουν οι πολίται των Σοβιέτ την πραγματικότητα συγκρινόντες την άθλιαν ζωήν των μέσα εις το σιδηρόν παραπέτασμα με την ελευθεράν ζωήν των ανθρώπων των Δυτικών Έθνών; Αν ο ρωσικός λαός με τα μέτρα αυτά δέν μπορεί να σχηματίσῃ γύρω του τί συμβαίνει «πέφ» απ' αυτόν, οι έπίσημοι όμως κύκλοι των Σοβιέτ συνιθανόμενοι τα μειονεκτικά τους προσπαθούν να βρουν οικαιο λογίους που εις λανθάνουν κάθε τόσο προς τους διερωτωμένους. Επί παραδείγματι λέγουν ότι ή χώρα των έν συγκρίσει με των φυσικόν πλοούτων της, δέν ήμπορει να

θρέψῃ όλους τους Ρώσους και επομένως δι' αυτό δέν έχουν έπαρκή έφοδια και τρόφιμα. Παραδέχονται ότι δέν υπάρχουν πολιτικά ελευθερία κι' ότι ακόμη ή ρωσική κυβέρνησις έκαμε πολλές «άδορίας» εις το κομμουνιστικόν τους πρόγραμμα.

Όλ' αυτά τα καλύπτουν με το δικαιολογητικόν ότι εχρειάζετο να μεσαλοδήσῃ ένα χρονικόν διάστημα επίδοσης «δικτατορίας του προλεταριάτου» διά να φθάσουν εις τον τελικόν σκοπόν. Το διάστημα αυτό κράτησε τριάντα δόκκαρα «ρόνια και πολλά «πλάνα δουλείας» και επενταχτή σχέδια σκληρής και έξουθενωτικής εργασίας εφαρμοστέκων χωρίς έν τούτοις να φθάσουν εις την άτακτικήν κοινωνίαν. Εις το τέλος ή δικαιολογία παίρνει πολύ «συγκινητικόν» χαρακτήρα: έτσι έπρεπε να γίνη να θυσιασθῆ η παρούσα γενεά για να ζήσουν εύτυχώς αι επερχόμεναι γενεαί! Τα ίδια έλεγε αλήθεια κι' ό ύρωσις Άδόλφος κατά των πόλεμον, όταν υπεχρέωμεν τον γερμανικόν λαόν να στερηθῆ το κάθε τι διά να κατασκευασθῇ κανόνια.

Αυτήν την τύχην και την εξέλιξιν ήχε το κομμουνιστικόν καθεστώς εις τα Σοβιέτ, εξέλιξιν ή όποια φυσικά προοδευτικώς άπομακρύνεται από τας αρχικάς επαγγελίας από τας διακηρυχθείσας έλκυστικας κομμουνιστικάς θεωρίας. Θέλετε και άλλα αποδεικτικά στοιχεία; Ακούστε: Εις τα «κολχόξ» οι άγροται έχουν και ίδικά των εκτάρια γης, που καλλιεργούν έξωριστά από το κρατικό. Αυτά τὰ εκτάρια τα καλλιεργούν συνεχώς διά την άποδοσιν ιδικών των όφελών, παραμελούντες την καλήργειαν των κρατικόν! Πολλές έφημερίδες καυτηριάζουν την άδράνειαν των άγροτών προς τα κρατικά «κολχόξ».

Η μαύρη αγορά είναι κάτι πολύ συνηθισμένο εις όλες τας πόλεις και τα χωριά των Σοβιέτ. Είδη πρώτης ανάγκης και άλλα τρόφιμα πωλούνται με προσωπικόν κέρδος. Εις πολλές περιπτώσεις ή ρωσική κυβέρνησις ήναγκάσθη να άνεχθῆ την αγοραπωλησίαν αυτών. Κι' ένα παράδειγμα της στρατιωτικής των νομοθεσίας: Ός γνωστόν ένδ εις τὸν άγγλικόν στρατόν ή αναλογία του μισθοῦ ένός στρατιώτου με τον του αξιωματικού είναι 1 πρὸς 4 και εις τον άμερικανικόν 1 πρὸς 3 εις τὸν ρωσικόν στρατόν είναι 1 πρὸς 100. Οι άριθμοί αυτοί αποδεικνύουν καθαρά το δόγμα της σοβιετικής ισότητος και έτσι περιττεύει κάθε σχόλιον.

Ένδιαφέρον παρουσιάζει και ή εργατική νομοθεσία τους: Ο Ρώσος εργάτης υπερέτει το δικαιώματος της άπεργίας. Το διδιλρίον εργασίας που έχουν άποκτήσει τελευταίως, τους έχει δεμένους εις την εργασίαν των χωρίων να μπορούν να άλλάζουν εργοστάσιον, άν δέν αναγράφεται εις το διδιλρίον ότι έφυγαν κανονικά από το προηγούμενον εργοστάσιον. Επί πλέον εις το διδιλρίον αναγράφεται ή τιμωρία του καθενός ή ή καθυστερήσις του έργατος από την εργασίαν του. Η καθυστέρησις κατά 20' από την εργασίαν ήμπορει να του στοιχίσῃ κατανακαστικά έργα. Αν ρωτῶτε για τους μισθοῦς των εργοτών, αυτοί πιά είναι τελείως άνεπαρκείς. Ένα ακόμη ζήτημα που πρέπει να μας άπασχολήσῃ είναι το βοσκοτικόν. Ένώ από το 1917 έως το 1944 27 δόκκαρον γρόνα καταπλεμειότο ή βοσκεία (ετό όπιον του λαού) όπως

(Η συνέχεια εις την 20ήν σελίδα)

ΛΑΪΚΑ ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΝΙΟΥ

(Θερ,σής-Ύανάληψις, Ύγιον Πνεύμα, Ριζικάρια, Ύλιотροπιό).

Σήμερα πού οι μέρες είναι άνησυχες κι' η Πατρίδα μας μάχεται, δέν βρισκόμα- και τόσο τις χαρές και τὰ πανηγύρια κι' οι καρδιές μας είναι σά μαραμένες. Όμως οι άναμνήσεις μας άπ' τήν διορφη ζωή κι' η δρεξη νά ζήσουμε τήν παληά μας ζωή γεμάτη έθιμα κι' Ελληνική παράδοση, είναι μεγάλη. Σ' αυτές τις λίγες γραμμές άς ζήσουμε με τὸ λαό μας, με τὰ έθιμά του.

Με τὸν Ίουνιο, τὸν θεριστή, μπήκε κιόλας τὸ καλοκαίρι Κεράσια, κολοκυθάκια, θέρος, τζίτζικια :

Τζίτζικιας ελάλησε
πιάστε τὰ δροπάνια σας...

Και ξεκινάει ὁ άγροτόκοσμος γιά τίς δουλειές του με τὰ χαράματα, σά θά λαλήσουν τὰ κακόρια. Οι στράτες γεμίζουν λεβέντες κι' ὁ άγέρας άπό τραγοΐδια. Καί σάν άνεβαίνει ὁ ήλιος κι' η μέρα ξεσταίνει οι άργατείες μαζεύονται στους ίσκιους νά κολατσίσουν (νά φάνε γιά πρωινό φαγι). Ύστερα η δουλειά συνεχίζεται. Οι θεριστάδες, οι μπαγλατζήδες (οι δεματάδες) δουλεύουν. Μά δροσιζονται και πότε-πότε ως τὸ γιόμο γιάτὶ ὁ ήλιος καίει τώρα. Χίλια δυο κουδεντολάγια στις άργατείες, παντρολογήματα. Και σά θά τέφτη ὁ ήλιος τὸ δειλιό θά ξεστολιάζουν τὰ πρόβατα και τὰ τζίτζικια θά σιγοτραγουδοϋν, τότε κι' οι δουλευτάδες καθαικικεύουν γιά τὰ σπιτία τους. Έκει ως δράβυ τήν νύχτα στεριώνουν ρούγγες (παρέες) στὰ πείρλια τῶν σπιτιῶν κι' ο παραμυθάδες διηγούνται ἴσοο και τόσα γιά τὸν κόσμο τὰ παράξενα, γιά τούς άστερισμούς, γιά τὸν Παπὰ τῆς χυρα (Γαλαξία), τήν πλουμιστή τήν Πούλια, τὸν έπταπάρθενο χορό:

Χαρά στὰ μάτια πού θά δοϋ,
πρωτοθεριά τήν Πούλια...

Λένε στήν Ύπειρο γιά τούς τυχερούς.

Τήν άλλη μέρα η δουλειά συνεχίζεται και τὸ καλοκαίρι σιγά-σιγά περνά. Έχει όμως ὁ Ίουνιος και τις μέρες τὸν γλεντιαί και τής άργιας. Η Ύανάληψη, τ' Ύγιον Πνεύμα, οι Ύγιοι Πάντες κι' ὁ Ύγιάννης ὁ Ρηγονάς είναι άπ' τις μεγαλύτερες γιορτές. Ὁ κόσμος αυτές τις μέρες ξεποσταίνει (ξεκουράζεται), γλεντάει.

Χίλια δυο έθιμα, άκένυτη πηγή στί λαυγράφο, αυτές τις μέρες Ύανάληψη, Ύιερτή τσομπάνικη (τῶν τσομπάνηδων) στή στερπὸ κυρίως μά ὅλου τὸν κόσμο στὸ θαλασσινά μέρη. Κοντὰ στή θάλασσα (παρά θιν' άλλος πολυφλοισβοιο) γλεντάει ὁ κόσμος. Κάνει άρχή στὰ μπάνια. Βγάζουν τήν μαλλιάρη πέτρα πού τὸν κρατοϋ μεσ' στὸ μπασούλο οι νοικοκυρές γιά τήν εϋτυχία, γιά νά μὴν τρώη ὁ σκόρος τὸ ρούχι. Οι Ύθηναίοι κατέβαιναν στὸ Φάληρο γιά νά πιάσουν τήν μαλλιάρη τήν πέτρα πού γεμάτη μουσκλη εμαλλιά ὅπως τὰ λένε) τήν έδγαζαν άπ' τὸ κειθὸ τής θαλάσσης. Τήν είχαν γιά φυλαχτὸ ὅλη

τήν χρονιά. Σ' ὅλο τὸ Αίγαίο οι χωρικοί πέρνουν θαλασσόνερο και ραντίζουν τὰ σπιτία τους γιά νά φγουν μακρυά οι άρρώστειες, τὰ κακά. Ύανάληψη, άναλείδγονται τὰ κακά λένε, δηλαδή καθαρίζονται. (Βλέπε «Νέα Έστία» 15.6.48 «Τής Ύναληψέως τὰ έθιμα» Δ. Α. Πετροπούλου). Όμως κι' οι στερπανοί αυτές τις μέρες γλεντοϋν στίς στάνες. Ὁ τσοπάνης θά καλέση τούς φίλους του, θά σφάξη, θά πήξη τυρί, θά κάμη γλέντι, θά έγκαινιάση τὸ καλοκαίρι. Τήν έχουν καταδική τους οι τσοπάνηδες τήν Ύανάληψη και τήν γλεντοϋν ζέχουρα, ιδιαίτερα με χίλια δυο έθιμα...

Ύγιον Πνεύμα, ύστερώτερα γιορτή ὅλου τὸν κόσμο, πρὸ παντός τὸν άγρότη, πού προσπαθεῖ ὅλη τή μέρα νά μείνη ζϋπνιος νά μὴ κοιμηθῆ, γιά νά έχη πνεύμα ὅλο τὸ χρόνο, μὴ χάσῃ τὸ νοϋ του, τήν δρεξη γιά δουλειά. Κακή πρόληψη αϋτή γιά τούς ύπιαράδες, πού τὸ καλοκαίρι νοστιμούνται πολϋ τὸν ύπνο! Τήν Πεντηκοστή ύστερώτερα, τὰ κορίτσια δοκιμάζουν τήν τύχη τους με τὰ καρυφύλλα, πού δάζουν κάτω άπ' τὸ προσκέφαλό τους τήν νύχτα και πρέπει νά μὴν ξεραϋϋν ως τὸ πρωί γιά νά είναι η τύχη τους καλή. Κι' έρχεται ὁ Ύγιάννης ὁ Ρηγονάς, τις μέρες πού γυρίζει ὁ καιρός, μικραίνουν ὁ μέρες (θερινὸ ήλιοστάσιο), τότε πού ὁ λαός μας δοκιμάζει τήν τύχη του. Τὰ ριζικάρια, οι φωτιές (πυρολατρείας λείψανα) κλπ. χαρακτηρίζουν τὸ τελευταίον δεκαήμερο τὸν Ίουνίου. Είναι τὰ έθιμα τὸν Κλήδονα, ὅπως λένε.

Κλήδονας, λέει ὁ Μιχαήλ ὁ Ψελλός σημαίνει «δαιμόνων ποηρὸν πρόσκλησις» κι' οι άρχαίοι με τήν λέξη έννοούσων προφητείες. Πράγματι στὸ Πανελλήνιο αϊ-ὸ έθιμο σήμερα η κύρια χαρακτηριστικὴ μορφή είναι η προσηφτικὴ, πού έπικροτεῖ. Τὰ κορίτσια μέσα σ' ένα δοχείο δάζουν τὸ άμιγρη νερό και τὰ ριζικάρια (τὸ δακτυλίδι, ένα μήλο κλπ.) «ά κλείνουν μ' ένα κόκκινο μαύ, τ' εϋφηνου ὅλη τή νύχτα στ'

ἄστρα και τ' άλλο πρὶν άνοίγουν τὸ δοχείο και δγάζοντας τὰ ριζικάρια τὸ ικρὸ τειδί, λένε κιόλας τετράστιχα ποιήματα, πού τὰ λένε κι' αϋτὰ ριζικάρια, γιάτὶ τ'ροφητεύουν τὸ καλὸ η τὸ κακὸ ριζικό:

Δεντρί τὸν Παραδείσου είναι τὸ μπό-
(γι σου

και τής κανέλλας τ' άνθη είναι τὸ σό-
(γι σου,

ένα ριζικάρι ταιριαστὸ στίς διορφες, ενώ τὸ παρακάτω ταιριάζει γιά γυναικὸ :

Όμορφα παλληκάρια μου τή νιότη σας
(χαρήτε
γιάτὶ θάρθη ένας καιρός και θά τή στε-
(ρηθήτε.

Κι' οι νεοί πού τυχὸν δέν ικανοποιήθηκαν με τὰ ριζικάρια, δέν πήραν τήν σωστή η μάλλον τήν ποθοϋμενη άπάντηση άνάδων σὲ λίγο φωτιές νά πηδήσουν έπάνω τους γιά τὸ καλὸ γούρι. Καίνε τὰ στεφάνια τής Πρωτομαγιάς και άλλα πολλά. Μά πού νάρχισα νά γράφω ὅλα τὰ σχετικὰ με τὸν Κλήδονα, τὰ ριζικάρια; Βλέπεις στὰ έθιμα αϋτὰ μιά πρωτόγονη θρησκευτικότητα, μιά συνέχεια θρησκευτικῆς λατρείας. Ὁ κισός τὸν Διότισου είναι ὁ Κλήδονας τὸ νοσημερινὸν Έλλήνων και τὰ πηδήματα πάνω άπ' τις φωτιές τὸ βρισκομε σ' ὅλη τή γῆ (χεά τὰ λένε στή Ρουμελι). Έχουν μέσα τους έναν ειδωλολατρισμό, γι' αϋτὸ η Έκκλησία άντέδρασε στή διάδοσή τους (Βλέπε έφημ. «Νέα» 24.6.48 «Λαογραφικὴ έπιφυλλιδα» Κ. Ρωμαίου).

Πρὶν τελειώσω όμως θυμήθηκα πάλι τὸν ήλιο τὸν θεριστή, πού γυρίζει τ' Ύγιαννιϋ μιά εϋκαιρία γιά νά δρουν κι' οι άνδρες τήν τύχη τους ξετάζοντας τὸν ίσκι τους. Κι' αν ὁ ίσκιος είναι μακρὺς είναι καλὸ σημάδι, ενώ ὅποιος είναι κοντὸν κακὸν τυχερ. Ἀρκετὰ όμως γιά τὸν Ίουνιο, τὰ μνηνα τής σκορδάρης (φαγητὸ δροσιστικὸ καμωμένο άπό σκόρδο, ζϋδι και ψωμί) τῶν θεριστάδων.

στρ ΠΑΠΑΛΙΑΚΟΣ Γ.

ΑΙ' ΤΙΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΜΑΣ : Μιά άναμνηστικὴ φωτογραφία άπό τήν έπίσκεψιν τῶν καλλιτεχνικῶν συγκροτημάτων τὸν Γ' ΕΤΟ εἰς Σκαρμαγκά κλπ. Αζιωματικοί τὸν Γ' ΕΤΟ και τὸν Β.Ν. συναδελφωμένοι μετὰ τήν τελετὴν.

Η ΣΧΟΛΗ ΔΙΑΦΩΤΙΣΤΩΝ Γ.Ε.Σ.

Την 1—5—49 επισκέφθησαν την Μακρονήσον περί τους 25 αξιωματικοί διαφόρων μαχίμων τμημάτων, οι οποίοι παρακολουθούν μαθήματα διαφωτισμού της Σχολής Γ.Ε.Σ. Ούτοι συνωδεύοντο υπό του Δ)ντου Διευθ)σεως Τύπου Γ.Ε.Σ. κ. Σιφναίου, του άντ)ρχου κ. 'Αλεξανδράκη ως και των δημοσιογράφων κ. κ. Τζακ Λάλις 'Ορντ και Μ.Ρ.Μ.Σ. Μπάρρεττ. 'Η επίσκεψις απέβλεπεν εις την άμεινον μελέτην του συστήματος διαπαιδαγωγ)σεως του άκολουθείται εις την ν)σον μας.

Οι επισκέπται απέβιασθησαν εις το Γ' Τάγμα, όπου τους έγένητο θερμότη) υποδοχή εκ μέρους των αξιωματικών και όπλιτων του Τάγματος. Εις την γενομένην συγκέντρωσιν, κατά την όποιαν έχαιρέτησαν την παρουσίαν των έλεκτών επισκεπτών ο στρατ. Τ. Πανταζής, άπαντών ώμίλησεν εν μέσω ένθουσιωδών εκδηλώσεων, ο κ. Σιφναίος, εκφράσας την χαράν και τον θαυμασμόν δια το συντελούμενον έργον και την συμβολήν των εκ Μακρονήσου προερχομένων τμημάτων εις τον 'Εθνικόν Άγώνα. Μετά ταυτα, άφου επισκέφθησαν τον καταυλισμόν κ.λ.π. οι επισκέπται μετέβησαν εις το Α' Τάγμα, όπου τους επεφύλασσετο ένθουσιωδής ύποδοχή, κατά την όποιαν τους προσεφώνησεν ο στρατ. Σκούλιας Άντωνίος. 'Εκ μέρους των επισκεπτών άπήντησε προς τους συγκεντρωθέντας στρατιώτας ο έξ εϋτών κ. Δημ. Βασιλόπουλος (Κολέκας), όστις πλην των άλλων, ανέφερε πλείστα όσα άποκαλυπτικά στοιχεία περί της άνοισισμωτο) ιδιωτικής ζωής των κομμουνιστοσυμμοριτών ήγητόρων. 'Εν συνεχεία οι φιλοξενούμενοι μετέβησαν εις την Λέ-

σχην του Α' Τάγματος ένθα παρεκάθησαν εις γεύμα κατά το όποιον άντηλλάγησαν θερμαί πατριωτικά προσφωνήσεις, καταλήξασαι εις ένθουσιωδεις λόγους προς τους συγκεντρωμένους και ζητωκραυγάζοντας άνδρας εκ μέρους του άντισυνταγματάρχου κ. 'Αλεξανδράκη και πλείστον άλλων έπισκεπτών αξιωματικών.

Θερμοτάτη επίσης ύπήρξεν ή γενομένη ύποδοχή εις το Β' Τάγμα εκ μέρους των άνδρών του όποιου προσεφώνησε τους επισκεφθέντας ο στρατ. Κορωνίσιος Κων)νος. Προς τους ένθουσιωδεις όπλίτας ώμίλησεν και πάλιν ο Δ)της Διευθ)σεως Τύπου Γ.Ε.Σ. κ. Σιφναίος, έξάρας την ύψηλήν σημασίαν του συντελουμένου ένθουσιωδους έργου εν Μακρονήσω ως και το θαυμάσιον φρόνημα των στρατιωτών των Ταγμάτων. Οι ώραίοι λόγοι του κ. Σιφναίου εκαλύθησαν από τα ζωηρότατα χειροκροτήματα και ζητωκραυγές των άνδρών, ζητούντων όπως τάχιστα άποσταλούν προς το καθήκον.

'Αφου οι κ. κ. 'Αξ)κοι και οι συνοδοί των επισκεφθέντων τους καταυλισμούς των άνδρών και τας έγκαταστάσεις του Τάγματος, άνεχώρησαν εκ της ν)σου εν μέσω συγκινητικωτων εκδηλώσεων, άποκομισαντες όχι μόνον τας άριστας έντυπώσεις από το φρόνημα των άνδρών και τον θαυμάσιον τρόπον λειτουργίας του Προτύπου 'Εθνικού Σχολείου Μακρονήσου άλλα και πολύτιμα στοιχεία επί του θέματος της ένθουσιωδους διαφωτισ)σεως ήτις τόσο ύπέροχα επιτυγχάνεται εις το μικρό νησί.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΤΗΣ ΑΜΕΡ. ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

Την Κυριακήν 8—5—49 επισκέφθη τα Τάγματα της Μακρονήσου ο έπιτελάρχης του Β)ν Φλήτ συν)ρχης κ. Φίλιπς, συνοδευόμενος από τους κ. κ. Κλάρκ Δ)την Δημοσίαν Σχέσων 'Αμερικανικής Οικονομικής Άποστολής, 'Εβανς Δ)την Κινηματογραφικού τμηματος 'Αμερικανικής Άποστολής, Τζάκο προσωπάρχην 'Αμερικανικής Άποστολής, 'Εντμαν, Τσακόλην άνταποκριτήν του 'Ασσιείτεντ Πρές, Γουίλιαμς άνταποκριτήν του Ναιονάλ Τζεογραφικ, Χέντλεϋ 'Υγειον. τμήματος 'Αμερικανικής Άποστολής κ. ά. Τους ως άνω ξένους συνωδεύουν ο τμηματοάρχης της ΒΧΙ)ΓΕΣ λοχαγός κ. Πουλαντζας, όστις και τους παρουσίασε διαδοχικώς εις τους σκαπανεις των διαφόρων Ταγμάτων Μακρονήσου, οι όποιοι με ένθουσιωδών χειροκροτήσεων τους άντιπροσώπους της μεγάλης συμμάχου και προστάτιδος 'Αμερικής.

'Ο συν)ρχης κ. Φίλιπς άπαντών εις προσφωνήσεις αίτινες τους έγένητο παραστρατιωτών εις τα διάφορα τμήματα, είπεν ότι άποτελει εϋτύχημα δι' αυτόν και την άκολουθίαν του το ότι είδε άπο κοντά το εις την Μακρονήσον συντελούμενον έργον και εξέφρασε τα θερμά του συγχαρητήρια στους σκαπανεις δια τα άκμαία ένθικά τους φρονήματα και τας

εϋχαριστίας του δια τας ύπερ της πατριδος του εκδηλώσεις

Κατόπιν οι επισκέπται επθεώρησαν τας έγκαταστάσεις του Ραδιοφωνικού Σταθμού Μακρονήσου, τα αναρρωτήρια και τους καταυλισμούς των διαφόρων Ταγμάτων, εκφράσαντες τον θαυμασμόν των δια την καθαριότητα και την εν γένει καλήν κατάστασιν του Στρατοπέδου.

Εις συντάκτην μας ο κ. Φίλιπς εδ)λωσε το εξής :

«Είμαι συγκινημένος από το φρόνημα των στρατιωτών και από την καθαριότητα και τάξιν που επικρατεί εις τους καταυλισμούς. Εις τα δλέμματα των στρατιωτών και αξιωματικών δλέπω να κατοπτρίζεται ή έλληνική άπόφασις δια την νίκην, ή όποία είναι μία τρανή άπόδειξις ότι πολυ σύντομα θα έχωμεν ειρήνην εις την 'Ελλάδα».

Οι 'Αμερικανοί φίλοι μεσανεχώρησαν προπεμπόμενοι από τους ένθουσιωδεις σκαπανεις και τας ζητωκραυγές των ύπερ της μεγάλης μας φίλης και συμμάχου 'Αμερικής.

Την 12.5.49 επισκέφθη την Μακρονήσον και επθεώρησε τα διάφορα τάγματα ο Γενικός 'Επιθεωρητής Στρατου άντιστάτης κ. Βεντήρης, εις τον όποιον ως γνωστόν όφείλεται ή κατά τον Μάρτιον του 1947 δημιουργία του ένθουσιωδους 'Αναμορφωτηρίου, που λέγεται Μακρινησος. Με δικαιολογημένη λοιπόν συγκίνησιν και με κάποιαν υπερηφάνεια περιμέναμε την επίσκεψιν του στρατηγού, δια να διαπιστώσιν ίδιοις όμμασιν τας συνθήκας της ζωής μας και τον τρόπον της ένθουσιωδους διαπαιδαγωγ)σεως, που απέδωσαν και εξακολουθούν να άποδίδουν εις την μητέρα 'Ελλάδα χιλιάδας παρασυρθέντων παιδιών της.

Περί την 10ην πρωινήν το περιπολικόν του Β.Ν. πλευρίζει στο λιμανάκι του Γ'Ε.Τ.Ο. και άποβιθάει τον στρατηγόν και την άκολουθίαν του, 'Ο κ. Βεντήρης, συνοδευόμενος υπό του ταξιάρχου κ. Ζάγκλη και άλλων άνωτέρων αξιωματικών, ως επίσης και του διευθυντο) της ΒΧΙ)ΓΕΣ συνταγματάρχου κ. Γ. Μπαϊρακάρη, επθεώρησε τον καταυλισμόν του τάγματος, τα γραφεία και τας έγκαταστάσεις του Ραδιοφωνικού Σταθμού, εκφρασθεις ικανοποιητικώς εις τον διοικητήν λοχαγόν κ. Μηλιάδην δια την τάξιν και την καλήν εμφάνισιν των στρατιωτών του τάγματος.

Μετά την επθεώρησιν επηκολούθησε παρέλασις του τάγματος υπό τους ήγους της μπάντας. Οι άνδρες παρήλασαν κατά λόγους πρό των επισήμων, μετά δε το πέρας της παρελάσεως συγκεντρώθησαν εις τον χώρον των συγκεντρώσεων, όπου ο στρατιώτης Πανταζής Τ. με έμπνευσμένον λόγον προσεφώνησε τον στρατηγόν, ανατρέξας εις την σύντομον άλλα τόσο γόνιμον εις ένθουσιωδους καρπούς ιστορίαν της Μακρονήσου. Οι στρατιώται διεκόπησαν συνεχώς τον συνάδελφόν των με κραυγές «όπλα θέλομεν», «ζητω ο στρατός» κλπ.

Κατασυγκινημένος ο κ. Βεντήρης από τας εκδηλώσεις αυτές και ικανοποιημένος από το ζωηρόν παρ)στασημα και τον ένθουσιωδισμόν των σκαπανέων, άπήντησεν ως εξής :

«Στρατιώται,

σας δλέπω με πολυ μεγάλη συγκίνησιν, διότι διεκρίνω ποσο γόνιμος είναι ή άπόδοσις των μόχθων του συνταγματάρχου Μπαϊρακάρη, που σας ανέλαβε τον Μάρτιον του 1947, επικουρούμενος από άλλους αξιωματικούς. 'Εφθασε εις άποτέλεσμα πνευματικής καλλιέργειας, εις τα όποια ουδεις ήλπιζε να φθάσομεν.

Δεν θα σας πό πολλά, διότι οι στρατιωτικοί δεν είναι οήτορες.

'Ακούστε : Το Πάσχα πήγα στα Τζουμέρκα, όπου είναι ένας φίλος μου συνταγματάρχης, ο Τζουβάρας, ήρωας της Κονίτσης. Αυτός μου παρουσίασε τριο Τάγματα. Το έννο άποτελούμενο από Λεσβίους και Κρητικούς, που φυλάνε τη γέφυρο του 'Αχελώου και το δυο άλλο Τάγματα από Μακρονησιώτες

'Ος Γενικός 'Επιθεωρητής του Στρα-

ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ Κ. ΒΕΝΤΗΡΗΣ

ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΜΑΣ

του έζητσα με προσοχή την αξία των Ταγμάτων, με τις μικροεπιτυχίες, που διακρίνει αυτές τις επιθεωρήσεις.

Οι Μακρονησιώται αποτελούν το 67ον και το 8ον Τάγμα και θριαμβεύουν. 'Ανήμερα της 'Αναστάσεως το 8ον ανέβηκε στην κορυφή του Σουλίου, που κανένας δεν είχε ανέβη, μέχρι εκείνη τη στιγμή.

Με το 67ον στο Βουλγαρέλι, την νύχτα, σ' ένα μοναστήρι πέρασα το Πάσχα.

«Πιο σίγουρη μονάς δεν υπάρχει. Μ' αυτήν θέλω να πεθάνω», μου είπε ο διοικητής τους.

Κατόπιν πήγα στον Γράμμο και γνώρισα το 596 Καλλίτερο Τάγμα δεν ξαναίδε ποτέ ο 'Ελληνικός στρατός...».

(Κραυγιά «όπλα θέλουμε!», «όπλα

άντ)ρχης κ. Σούλης. Μετά την επιθεώρηση, διά μέσου των ένθουσιώντων σκαπανέων διέσχισαν και πάλιν τον καταυλισμόν, κατευθυνθέντες εις Γ'. Κ.Π.Α.

'Εκεί οι επίσημοι περιήλθον πεζή δ'λας τας έγκαταστάσεις του στρατοπέδου, τά γραφεία, τά μαγειρεία, τας αποθήκας και το άνεγειρόμενον διώροφον πολυίατρείον, έκφράσαντες την ίκανοποίησίν των διά την έν γένει κατάστασην του καταυλισμού.

Μετά την επιθεώρησιν των άνδρών του Κέντρου και των διαφόρων έγκαταστάσεων αυτού άνεχώρησαν κατευθυνόμενοι εις Α'. Ε.Τ.Ο.

Τμήμα ένόπλων όπλιτών εις την

έπίσημοι προπεμπόμενοι υπό του δ) του τάγματος ταγ)ρχου κ. Τζενεάτου, μετέβησαν εις τον λιμένα και έπιβιθασθέντες περιπολικού άνεχώρησαν διά Λαύριον, έπευφημούμενοι συνεχώς υπό των σκαπανέων και αποκομίζοντες τας άριστας των έντυπώσεων διά το συντελούμενον εις τό νησί μας έθνωφελές έργον.

Καθώς το περιπολικόν διέσχισε τά ίσουχα νερά και κατηβύνητο προς το Λαύριον, ο κ. Βεντήρης και οι μετ' αυτού όρβιοι εις το κατάστρωμα παρηκολούθησαν με καταφανή ίκανοποίησιν τους ένθουσιώντας σκαπανείς, οι όποιοι έξεδήλωσαν για μία άκόμη φοράν τον διακαή τους πόθον να όπλισθούν, να τρέξουν πλάι στα άλλα άνδέρφια τους έκει ψηλά στα Μακεδονικά βουνά και να βοηθήσουν και αυτοί εις την συντριβήν του συμμορισμού, ο όποιος τόσα δεινά έπεσώρευσε εις την γαλανήν μας πατρίδα.

Ο Στρατηγός κ. Βεντήρης, Ταξ. κ. Ζάγκλης κλπ. επισκέπται επιθεωρούν τον καταυλισμόν -ου Γ' Ε.Τ.Ο συνοδευόμενοι υπό του Δ)ντοί ΒΧΙ)Γ.Ε.Σ. Συνταγμ. κ. Γ. Μπαϊρακτάρη, του Γεν. Στρατ)ρχου, συντ)ρχου κ. Ν. Έξαρχάκου.

ζήλουμε») και κατέληξε:

«Τά όπλα που ζητάτε θα τα πάρτε. Και άν δείξετε την ίδια άντοχήν και πειθαρχίαν, όπως εδώ, να ξεύρετε, ότι θα θριαμβεύσετε, δίπλα στ' άλλα αδελφια σας, που χύνουν το αίμα τους, όπως στον Πύργο της Στρατάλης, όπου άνερχιρήθησαν εις ύψος 1650 και 1300 μέτρων.

Όλοι χύνουν το αίμα τους, για νό κρατηθή στα πόδια της ή 'Ελλάς.

Και κανείς μας να μην μείνη. άρκει μόνο ή Ελλάς να ζήση.

Κι' όταν πάτε στίς στρατιωτικές μονάδες θα σας άγκαλιούσαν οι αξιωματικοί και οι συναδέλφοί σας.

Κι' όταν κλείση ή φάση αυτή του 'Εθνικού αγώνος και επανέλθωμεν εις την ειρήνην, ή Πατρίς θα μάς σφιξη σαν το καλλίτερο της παιδιά.

Όρανομήσεις ζητωκραυγιά έκάλυψαν τον λόγον του στρατηγού, μεθ' ο οποίος μετά της άκολουθίας του επιθεάντες τζιη κατηβύνησαν εις Σ.Φ.Α. όπου τους ύπεδέχθη ο δ)της αυτών

είσοδον του καταυλισμού απέδωσε τας τιμάς εις τους έπίσημους, ενώ οι λόγοι παρατεταγμένοι εις το γήπεδον άνέμενον την επιθεώρησιν του στρατηγού. Μετά την επιθεώρησιν ο κ. Βεντήρης και ή άκολουθία του συνοδευόμενοι υπό του δ) του ταγματάρχου κ. Ερασιλοπούλου μετέβησαν και έγευματίσαν εις την Λέσχην 'Αξιωματικών. Εις το γεύμα παρεκάθησαν όλοι οι διοικηταί των μονάδων Μακρονησου, κατά την διάρκειαν δε αυτού το καλλιτεχνικόν συγκρότημα του τάγματος με ένα έκλεκτόν πρόγραμμα έψυχάγωγε τους έκλεκτούς ξένους.

Τό απόγευμα ο κ. Βεντήρης έπεθεώρησε το Β' Ε.Τ.Ο., παρηκολούθησε δε εις την νεότευκτον Λέσχην 'Αξιωματικών τό μουσικόν πρόγραμμα που έξετέλεσε με μεγάλην έπιτυχίαν τό καλλιτεχνικόν συγκρότημα του τάγματος.

Μετά τό πέρασ της επιθεωρήσεως οι

'Η τρανοτέρα άπόδειξις του ένθουσιασμού και της άπόλυτου ίκανοποίησεως του Στρατηγού κ. Βεντήρη έκ της επιθεωρήσεως του ύπήρξε ο σχηματισμός, εξ επιλέκτων άνδρών προερχομένων και εκ των τριών Ειδικών Ταγμάτων Μακρονησου, Ειδικής Διμοιρίας Κρούσεως, ήτις θα τον συνοδεύει εις τας επιθεωρήσεις των μαχομένων μας τμημάτων και θα ύπάγεται υπό την προσωπικήν του Διείκησιν. 'Η χειρονομία του κ. Γενικού 'Επιθεωρητού τιμά ιδιαίτερος τας μονάδας Μακρονησου και πληροί όλους μας από ένθουσιασμόν και έθνικην ίκανοποίησιν διότι άποτελεί την πλέον πανηγυρικήν άναγνώρισιν της έπιτυχίας του έργου, το όποιον ο ίδιος άνέθεσεν από διετίας εις την Δ)σιν ΒΧΙ)Γ.Ε.Σ. και ειδικότερον τον έμπνευστήν μας Δ)ντήν Συν)ρχην κ. Γ. Μπαϊρακτάρην.

'Εγινε πλέον εις όλους συνείδησις ότι εδώ συντελείται ένα έργο πρωτόγνωρο που άποδίδει εις την πατρίδα νέους άνδρες με την ψυχήν των γεμάτη 'Ελλάδα, γεμάτη φώς, γεμάτη από τό αγνά ιδανικά με τό όποια ή φυλή μας επί αιώνες μορφώνει και γαλουχεί τις γενιές της διά την ανάπτυξιν του πολιτισμού και την διατήρησιν της έθνικής της έλευθερίας κι' ανεξαρτησίας. 'Η έπίσκεψις και επιθεωρήσις αυτή του κ. Γεν. 'Επιθεωρητού τίθεται πλέον ως έπισφράγισις και επιδράβευσις του έθνικού και άναμορφωτικού έργου των Ειδ. Τ. Μακρονησου.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΜΑΚΡΟΝΗΣΟΥ

ΣΤΟ ΖΑΠΕΙΟΝ

Φωτορεπο

ΜΑΚΡΟ

Παίζει το κύμα στα δονημένα
κι' οι ακτές της καβρεφίζονται
Το ήλιοβασιλευμα σκορπά ζαφεί
και ζώνει κάποια βεϊκή γαλήνη

Όσ' άπτικός ο ούρανός την ζώνει
τεύ Σούν'ου χαιρετίσματα της
'Εδώ σ' αύην την άγουη και θύ
έπ' τ' αυτηλίμια όρθώνονται

Σ τις άγους της τις πλαιίες, τα
καινούρια και πρωτόφαντη ζαφεί
Τώρα μία γουρη δουλειά στα
και παραστέκει πλάι της, όλοι

Στ' άπάνειο μουράγιο της λιμ
κι' οι έκκλησούλες κατάσπρι
Ακούει με ρόδιους άφροδς τ' ό
και γέρονου άνησκιστο τ' ό

Μές τις σπηλιές της κύποτε η
στο έρωτικό τους σμίξανε άγκάλ
ή φύση ως τους έκρυβ' μέσ την
τους στέλναν τ' άγριολούλουδα

Τώρα καινούργιος όργασμός γί
σμίγουνε θρούλι και παλμοί, ό
Αθούριδα κι' άπόκοσμα γίνεται
κι' από έδω θα ξεχυθούν οι νεοί

ΑΡΙΣΤΕΡΑ: Τέσσαρες φωτο
«θέσεως «Μακρόνησος», ή όπω
ύγαρον του Ζαπείου εις τας
κέπτας της πίστην εικόνα αυ
έθνοφελού

ΔΕΞΙΑ: Ο Στρατηγός κ. Β
σέ Ζαγκλή, του Γεν. Στρατο
του Δ)του του Β.Ε.Ο. κ. Γ.
του Γάμματος τούτου άνω).

— Ο Στρατηγός μετά του
Μπαϊρακτάρη και του Δ)του το
παρακληθείσαι «κινήσεις τμημά

— Δύο χαρακτηριστικά στιγ
Στρατηγού εις την Μακρόνησο

τάζ μας

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗΝ του στρατηγού κ. ΒΕΝΤΗΡΗ

ΗΣΟΣ

ης τ' άκρογάλια,
γαλανά νερά της,
καί κοράλια
βουνά της.

άπό πέρα
νουν οι κορώνες,
σμέν ξέρα
οί Παρθινώνες.

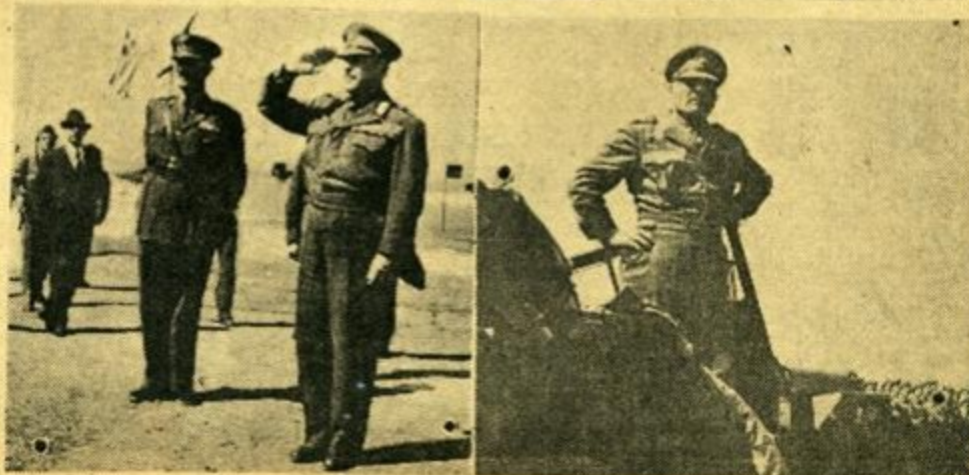
λές λουλουδιίζει
άμορφάδα,
για της όργιαζει
ή Ελλάδα.

ται καίκια
αντάζουν στην πλαγιά της,
της τ' άφύκια
βουνά της.

νη : έ τόν Πάρη
μα και γύρα
λή της χώρα
δοσερέ τ' αυε μύμα.

ο έδω κι αντάμα
ο πάθοι, έλπίδες,
έ ένο θάμμα.
ανίδες.

πρ. ΝΕΓΡΟΠΟΝΤΗΣ ΕΛ.

φίες άπό τ' έσωτερικόν της
νοιξί, τις πόλεις της εϊς τ' ό
4,49 και δίδει εϊς τούς επι-
τελουμένους εϊς τ' νησί μας
ργου.

ρη συνοδευόμενος υπό τού
μου κ. Ν. Έξαρχάκου και
ανετάτου επίθεσερεί ένόπλου

του ΔΧΙΓΕΣ Έν)ρχου κ
Ε.Ο κ. Α. Βασιλοπούλου
του Ιάγγματος (μέσον)
απο άπό την έπισκεψην τού
άτω)